

ՄԵՐ ԱՆԿԻՆԵՆ

Պաքուն Դարձած է Ջազգրգիռ

Դրժեղով Արեւմտեան կեդրոններուն իր տուած խոստումները, Ալիե իր զօրքերը ուղարկեց Արցախի վրայ, աւելի քան 100 հազար ժողովուրդ ենթարկելով բռնի տեղահանութեան: Ատրպէյճանի այս վարքագիծը աննկատ չմնաց Եւրոպական մայրաքաղաքներու եւ Ուաշինգթոնի մէջ, որոնք ամբողջութեամբ կորսնցուցին իրենց վստահութիւնը Պաքուի նկատմամբ:

Իրադարձութիւնները բաւականին արաք զարգանալով Եւրոպական Միութիւնը, Եւրոպական Յանձնաժողովը եւ Միացեալ Նահանգներու դիւանագիտութիւնը խորհրդակցութիւններ ունենալով սկսան համադրուած աշխատանքի՝ կանխելու համար որեւէ ոսնձգութիւն Հայաստանի սահմաններէն ներս: Պաքուին հասցեագրուած զգուշացումներուն անմիջապէս յաջորդեց Հայաստանի եւ Ֆրանսայի միջեւ կնքուած ռազմական գետնի վրայ համագործակցութեան համաձայնութեան ստորագրումը: Շատ չանցած զէնքերու առաջին տեսակահինները հասան Հայաստան: Ամերիկայի Ծերակոյտը միաձայն ընդունեց Հայաստանի անվտանգութեան ապահովման միտուած արձանագրութիւնը. որ երկու տարի ժամկետով կ'առաջարկէ ԱՄՆ նախագահին կասեցնել 1992 թուականին ընդունուած յայտնի՝ «Ազատութեան աջակցութեան արձանագրութեան» 907 ենթաբաժինը շրջանցելու իրաւունքի կիրառումը, որ, փաստորէն, կը կատարուէր Ատրպէյճանին ամերիկեան ռազմական օգնութիւն տրամադրելու համար: Աւելին, սահմանափակում հաստատուեցաւ Ատրպէյճանցի դիւանագետներու Միացեալ Նահանգներ այցելութեան կապակցութեամբ:

Անակնկալի եկած Պաքուն կը փորձէ կոշտ վերաբերմունք ցուցաբերել բոլորի նկատմամբ՝ նախ մեղադրելով Արեւմտեան երկիրները կողմնակալ վերաբերմունք ցուցաբերելու համար ու ապա կը մերժէ մասնակցիլ Պրուքսելեան եւ Ուաշինգթոնեան հարթակներով Հայաստանի հետ հանդիպումներուն: Փոխարէնը ան կ'առաջարկէ երկկողմանի բանակցութիւններ սկսիլ, որոնք նպաստաւոր են միայն Ատրպէյճանական կողմին համար: Երեւան լաւ գիտէ որ, կարելի չէ ապաւինիլ Պաքուի հետ որեւէ համաձայնութեան՝ առանց միջազգային գործնա-

ԱՄՆ Պիտի Կիրառէ Իր Ձեռքը Եղած Ամբողջ Գործիքակազմը՝ Խափանելու Պաքուի Ու Երեւանի Միջեւ «Ոչ-խաղաղ ճանապարհով» Առեւտրային Ուղիներու Վերաբացումը. Օ՞րայըն

ԱՄՆ Պետական Քարտուղարութեան բարձրատիճան ներկայացուցիչը նախագգուշացուցած է՝ Հայաստանի ու Ատրպէյճանի միջեւ ոչ-խաղաղ ճանապարհով՝ առեւտրային ուղիներու վերաբացման պարագային, ԱՄՆ պիտի կիրառէ իր տրամադրութեան ներքոյ եղած ամբողջ գործիքակազմը՝ խափանելու զայն:

Մասնաւորապէս, նման յայտարարութիւն ըրած է Եւրոպայի ու Եւրասիոյ Հարցերով ԱՄՆ պետական քարտուղարի տեղակալ ձէյմզ Օ՞րայընը՝ լրագրողներու հետ առցանց հարցուպատասխանի ժամանակ, երբ անդրադարձած է նաեւ Հարաւային Կովկասին, ու մասնաւորապէս՝ Հայաստանի ու Ատրպէյճանին միջեւ հակամարտութեան:

«Կը տեսնենք, որ Ատրպէյճանի եւ Հայաստանի միջեւ խաղաղութիւն հաստատելու իրական հնարաւորութիւն [կայ]: Ուրախ ենք,

ԱՄՆ պետական քարտուղարի տեղակալ ձէյմզ Օ՞րայըն

որ երկու կողմերուն միջեւ առկայ է ուղիղ եւ միջնորդաւորուած երկխօսութիւն: [Խաղաղութեան հաստատումը] ամբողջ տարածաշրջանին համար օգուտ քաղելու իրական հնարաւորութիւն պիտի ըլլայ:

Օրինակ, եթէ հնարաւորութիւն ըլլայ կեդրոնական Ասիայէն ուղղել առեւտուրի հոսքը Ատրպէյճանով ու Հայաստանով դէպի Թուրքիա, ապա այն էական խթան պիտի հանդիսանայ այդ առեւտրային ճանապարհին ինկած բոլոր երկիրներուն համար: Կ'ողջունենք, որ այդ ամէնին մասը դառնալու հնարաւորութիւն կայ: Միեւնոյն ժամանակ, եթէ որոշում կայացուի զայն իրականացնել ոչ-խաղաղ ճանապարհով, ապա ստիպուած պիտի ըլլանք օգտագործել մեր տրամադրութեան ներքոյ ունեցած բոլոր գործիքները, որպէսզի խոստափինք նման առեւտրային ճանապարհի ստեղծումէ: Բաւականաչափ յստակ եղած ենք կողմերուն հետ, թէ այստեղ ինչի յոյս ունինք, ինչպէս նաեւ [խօսած ենք] այլ կերպ յառաջարկելու հետեւանքներուն մասին: Այսպիսով, անհամբեր կը սպասուինք:

«Հայաստան» Հիմնադրամի Թելեթոնին Հանգանակուած է 8.4 Միլիոն Տոլար

Նոյեմբեր 23-ին «Քեզ համար, Հայաստան» խորագրով տեղի ունեցած «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի 26-րդ հեռուստամարաթոնի ընթացքին հաւաքագրուած է շուրջ 8,4 միլիոն տոլար: Այս մասին հաղորդած է Հիմնադրամը՝ յաւելելով, որ դրամահաւաք-միջոցառումները դեռ կը շարունակուին, իսկ վերջնական արդիւնքները պիտի ամփոփուին տարեկերջին:

Հաղորդագրութեան համաձայն՝ «Հեռուստամարաթոն 2023»-ի ծիրին մէջ Հայաստանի մէջ հանգանակուած է 552 հազար 372 տոլար, Ֆրանսայի տեղական մարմինը հաւաքագրած է 3 միլիոն 250 հազար տոլար, ԱՄՆ տեղական մարմինը՝ 3 միլիոն 100 հազար տոլար, Թորոնթոյի (Գանատա) տեղական մարմինը՝ 500 հազար տոլար, Բրիտանիոյ տեղական մարմինը՝ 450 հազար տոլար, Արժան-

թիւնի տեղական մարմինը՝ 160 հազար 690 տոլար, ինչպէս նաեւ նուիրատուութիւններ կատարուած են Հոլանտայէն՝ 100 հազար տոլար, Պրագիէն՝ 92 հազար տոլար, Գերմանիայէն՝ 66 հազար 400 տոլար, Զուիցերիայէն՝ 50 հազար տոլար, Աւստրալիայէն՝ 27 հազար տոլար, Աւստրիայէն՝ 25 հազար 900 տոլար, Ռումանիայէն՝ 4 հազար 360 տոլար:

«Քեզ համար, Հայաստան» խորագրով հեռուստամարաթոնի դրամական միջոցները պիտի ուղղուին Արցախէն բռնի տեղահանուած մեր հայրենակիցներու կենսապայմաններու բարելաւման, ինչպէս նաեւ սահմանային համայնքներու զարգացման ուղղուած ծրագրերու ֆինանսաւորման», ըսուած է հաղորդագրութեան մէջ:

«Շնորհակալ ենք մեր տեղա-

Դատախազութիւնը Կը Պահանջէ Ռոպերթ Քոչարեանէն Բռնագանձել 20 Շէնքեր՝ Հիւսիսային Եւ Այլ Պողոտաներու Վրայ

Հակափտածութեան դատարանին մէջ մեկնարկած է ՀՀ 2-րդ նախագահ Ռոպերթ Քոչարեանի եւ անոր ընտանիքին գործով դատավարութիւնը: Դատախազութեան ապօրինի ծագում ունեցող գոյքի բռնագանձման վարչութիւնը Ռոպերթ Քոչարեանէն եւ անոր ընտանիքի անդամներէն յօգուտ պետութեան կը պահանջէ բռնագանձել վերջիններուս ենթադրեալ ապօրինի համարուող գոյքը:

Ռոպերթ Քոչարեանի վերաբերեալ հայցադիմումով պատասխանող են Ռոպերթ Քոչարեանը, վերջինիս կինը՝ Պելլա Քոչարեանը, որդիները՝ Լեւոն եւ Սեդրակ Քոչարեանները, վերջիններուս կանայք՝ Սիրանոյշ Քոչարեանը (երգչուհի Սիրուշօ), Զարուհի Բաղալեանը, աղջիկը՝ Գայիանէ Քոչարեանը, վերջինիս ամուսինը՝ Վիգէն Զատինեանը:

Ներկայացուած միւս հայցադիմումով պատասխանող են Սեդրակ Քոչարեանն ու կինը՝ Զարուհի Բաղալեանը: Նշենք, որ Դատախազութեան կողմէ նախնական ուսումնասիրութեան արդիւնքով ապօրինի դիտարկուած է Եւ ապահովման միջոց կիրառուած է 20 անշարժ գոյքի նկատմամբ,

ԼՈՒՐԵՐ

Պետութիւնը Կը Փորցէ Բռնագանձել Գազիկ Ծառուկեանի Որոշ Ունեցուածք

79 անշարժ գոյք, 42 փոխադրամիջոց, 213 միլիոն տոլար, բաժնեմասեր մօտ 40 ընկերութիւններու մէջ. պատկառելի այս ունեցուածքը պետութիւնը կ'ուզէ բռնագանձել Հայաստանի ամենահարուստ մարդոցմէ՝ «Բարգաւաճ Հայաստան» կուսակցութեան (ԲՀԿ) առաջնորդ Գազիկ Ծառուկեանէն:

«Բարգաւաճ Հայաստան» կուսակցութեան (ԲՀԿ) առաջնորդ Գազիկ Ծառուկեան

Երեք տարի տեւած ուսումնասիրութեանէ յետոյ Գլխաւոր Դատախազութիւնը դատարան դիմած է՝ եզրակացնելով, որ այս կարողութիւնը Ծառուկեանն ու ընտանիքի 11 անդամները ապօրինի կուտակած են:

«Գլխաւոր Դատախազութիւնը դատարանին խնդրել է Գազիկ Ծառուկեանից եւ նրան փոխկապակցուած անձանցից բռնագանձել թուով 42 փոխադրամիջոց, 8 փոխադրամիջոցի ձեռքբերման արժէք՝ մօտ 348 միլիոն դրամ, զիջուած պահանջի իրաւունքի գումար՝ շուրջ 33 միլիոն դրամ, թիւով 79 անշարժ գոյք եւ 10 անշարժ գոյքի շուկայական արժէք», Հանրային հետզրոյցին ըսած է դատախազ Համլէթ Յարութիւնեանը:

Դատախազը պարզաբանած է, որ ապօրինի գնահատած են Ծառուկեանի՝ Աբովեան տանող ճանապարհի շքեղ առանձնատունը, «Մուլթի Կրուկ» առեւտրա-արդիւնաբերական ձեռնարկութեան, «Կենտրոն» հեռուստաընկերութեան, «Եւրոմոնթոր»-ի, «Արարատ ցեմէնտ»-ի, Երեւանի Արարատ քոնեակի, գինիի, օղիի գործարանի բաժնետոմսերը: Ի պատասխան, փաստաբաններ-

ընդ խումբը հակադարձած է՝ Ծառուկեանը իր կարողութիւնը կուտակած է արդար քրտինքով:

«Պաշտպանական խումբը հաւաստիացնում է, որ Գազիկ Ծառուկեանի գոյքերի ծագումն օրինական է, դրանց վերաբերեալ առկայ են ծանրակշիռ ապացոյցներ, որոնք հնարաւորինս սեղմ ժամկէտներում կը ներկայացուեն դատարան եւ Գլխաւոր Դատախազութիւն», յայտնած են փաստաբանները՝ դեռեւս չբանալով փակագիծերը, թէ ինչ հակափաստարկներ ու ապացոյցներ ունին եւ ինչու գանտք չեն հրապարակեր: Անոնք չուզեցին մանրամասնութիւններ ներկայացնել «Ազատութեան»՝ խոստանալով այդ ընել յաւաքիկային:

Հայաստանի Տնտեսական Աշխուժութեան Յուսանիշը Տասը Ամսուան Մէջ Աճած Է 9,2 Տոկոսով

Հայաստանի տնտեսական աշխուժութեան ցուցանիշը 2023 թուականի Յունուար-Հոկտեմբեր ամիսներուն 9,2 տոկոսով աւելցած է նախորդ տարուան նոյն ժամանակահատուածին նկատմամբ: Այս մասին կը փաստեն ՀՀ Վիճակագրական կոմիտէի հրապարակած տուեալները:

Արդիւնաբերական արտադրանքին ծաւալը այս տարուան Յունուար-Հոկտեմբերին նախորդ տարուան նոյն ժամանակահատուածին համեմատ նուազած է 0,5 տոկոսով:

Շինարարութեան ծաւալը 2023-ի 10 ամիսներուն նախորդ տարուան նոյն ժամանակին համեմատ աւելցած է 16,4 տոկոսով:

Առեւտրի շրջանառութեան մէջ Յունուար-Հոկտեմբերին 2022-ի Յունուար-Հոկտեմբերի նկատմամբ աւելացումը կազմած է 23,3 տոկոս: Նոյն ժամանակահատուածին մատուցուած ծառայութիւններուն ծաւալը աւելցած է 12,1 տոկոսով:

Հայաստանի Պետական Պարտքը 9 Ամսուան Մէջ Աճած Է 6,4 Տոկոսով

Հայաստանի պետական պարտքը 2023 թուականի 9 ամիսներու արդիւնքով կազմած է 4 թրիլիոն 454 միլիարդ դրամ (11 միլիարդ 322 միլիոն տոլար): Ազգային ժողովի ֆինանսավարկային եւ պիւտճէական հարցերու մշտական յանձնաժողովի նիստին ընթացքին այս մասին ըսաւ ելեւմուտքի փոխնախարար Վահան Սիրունեանը 2023 թուականի պետական պիւտճէի ինն ամիսներու կատարման ընթացքին վերաբերեալ տեղեկանքի քննարկման ընթացքին:

«Դրամային եւ տոլարային արտայայտութեամբ ՀՀ պետական պարտքը 2023թ. 9 ամիսներին ընթացքում աճել է 6,4 տոկոսով: Այն աճել է համամասնորէն, քանի որ փոխարժէքն, ըստ էութեան, նախորդ տարուայ տարեվերջի համեմատ մեծ տատանում չի ունեցել:

Լեռնային Ղարաբաղէն Բռնի Տեղահանուած 6626 Անձ Հիմնական Լքած Է Հայաստանը

2023 թուականի Նոյեմբեր 26-ի դրութեամբ Հայաստանի Հանրապետութեան պետական սահմանի օղակին եւ ցամաքային անցման կէտերով Հայաստանի Հանրապետութեան մեկնած է Լեռնային Ղարաբաղի հաշուառում ունեցող 10 հազար 929 անձ, որոնցմէ 4303-ը վերադարձած են: Այս մասին «Հայկական ժամանակ»-ին յայտնած են ՀՀ Ազգային Անվտանգութեան Ծառայութեան:

Փաստօրէն, ԼՂ-էն բռնի տեղահանուած 6626 անձ հիմնական լքած է Հայաստանը:

Յիշեցնենք, որ Լեռնային Ղարաբաղէն Հայաստան բռնի տեղահանուած էր 108 հազարէն աւելի անձ:

Արցախի Նախագահ Սամուէլ Շահրամանեանը Աժ ՔՆՆԻԿ Յանձնաժողովին Մէջ Կարեւոր Բացայայտումներ Ըրած Է

Արցախի վերջին նախագահ Սամուէլ Շահրամանեանը անցեալ շաբաթ ներկայացաւ Ազգային ժողովին մէջ տեղի ունեցած 44-օրեայ պատերազմին հանգամանքները ուսումնասիրող Քննիչ Յանձնաժողովի նիստին:

Շահրամանեանը, որ նախքան 44-օրեայ պատերազմը (մինչեւ 2020թ. Մայիս) զբաղեցուցած է Արցախի ԱԱԾ տնօրէնի պաշտօնը, եղած է նաեւ Արցախի ԱԱԽ քարտուղար:

«Ինձ համար բացայայտուել են իրողութիւններ, որ որեւէ այլ հարթակում ոեւէ մէկը յայտնելու իրաւասութիւն չէր ստանալու: Եւ հիմա կարող ենք ասել, որ Քննիչ Յանձնաժողովը օժտուած է նաեւ սահմանադրական լիազօրութիւններով, ինքը ճիշդ որոշում է, որը հնարաւորութիւն է տալիս նման կարգի հարթակը օգտագործել եւ հասնել քաղաքական որոշակի իրողութիւններ արձանագրելուն», լրագրողներուն ըսաւ Յանձնաժողովի նախագահ Անդրանիկ Քոչարեանը:

Հարցումին, թէ ի՞նչ ցնցող բացայայտումներ ըրած է Շահրամանեան, եւ հաստատապէս ո՞ր շրջանին վերաբերող՝ Քոչարեան պատասխանեց. «Յետպատերազմեան իրողութիւնների, քանի որ 44-օրեայ պատերազմը միայն այդ հատուածը չէ, պատերազմից յետոյ կան իրողութիւններ, որոնք առնչուած են 44-օրեայ պատերազմին, նաեւ այն իրողութիւններին, որոնց ականատես եղանք Արցախի հայաթափման ժամանակ»:

Քոչարեան նշեց նաեւ, որ յանձնաժողովի նիստին ժամանակ, բնականաբար, հարցումներ հնչած են նաեւ այս տարուան Սեպտեմբեր 19-ին տեղի ունեցած ատրպէյճանական ռազմական յարձակման ու անոր յաջորդած զարգացումները:

Արցախի վերջին նախագահ Սամուէլ Շահրամանեան

րուն մասին: Հարցումին՝ արդեօք բաւարարուած էք Շահրամանեանի տուած պատասխաններէն, յանձնաժողովի նախագահը արձագանգեց. «Եթէ մենք աւարտել ենք մեր աշխատանքը այս երեք ժամուայ ընթացքում, նշանակում է՝ սպառել ենք այն հարցաշարը, որի վրայ բաւական տեւական ժամանակ շխատել ենք»:

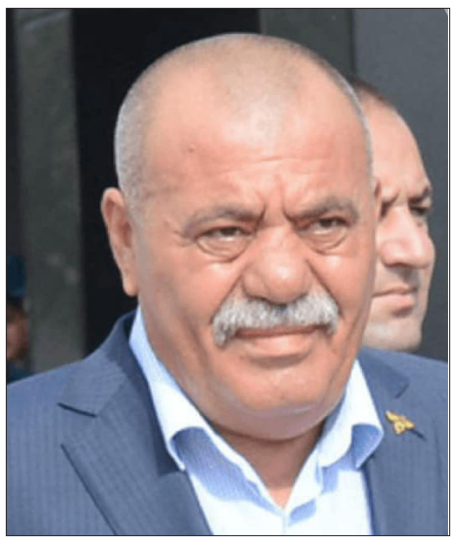
Քոչարեան ընդգծեց նաեւ, որ Շահրամանեան ծայր աստիճան անկեղծ էր, ինչպէս նախորդիւ յանձնաժողով եկած մնացեալ բոլոր հրաւիրեալները:

Ինչպէս տեղեկացուց Անդրանիկ Քոչարեանը, Դեկտեմբեր 3-ին պիտի աւարտի յանձնաժողովի լիազօրութիւններուն ժամկէտը, եւ, բնականաբար, յանձնաժողովը այլեւս ոչ մէկուն իրաւասու չ'ըլար կանչելու յանձնաժողով, փաստաթուղթեր ստանալու: Յանձնաժողովի նախագահը յայտնեց, որ յանձնաժողովին առաքելութիւնը ոեւէ մէկուն մեղաւորութիւնը արձանագրելը չէ, այլ՝ փաստագրական աշխատանք կատարելը:

Սամուէլ Գրիգորեանէն Պետութեան Պիւտճէ Պիտի Բռնագանձուի Շուրջ 4 Միլիոն Տոլար

Երեւանի ընդհանուր իրաւասութեան քրէական դատարանը հրապարակած է ԵԿՄ նախկին նախագահ Մանուէլ Գրիգորեանի (մահացած) եւ անոր կնոջ՝ Նազիկ Ամիրեանի գործով վճիռը, ըստ որուն, վերջիններս մեղաւոր ճանչցուած են ՀՀ Քրէական օրէնագիրքով նախատեսուած քանի մը յանցանքներու մէջ, ինչպէս յայտնած է ՀՀ դատական իշխանութեան թելեկրամեան ակիբը:

Վճիռի օրինական ուժի մէջ մտնելէն յետոյ Մ. Գրիգորեանէն յօգուտ ՀՀ պետական պիւտճէին պիտի բռնագանձուի շուրջ մէկ միլիարդ ութ հարիւր միլիոն դրամ, 8 ինքնաշարժ, բացի անկէ՝ շուրջ 8 հազարի հասնող «գինուորի բաժին» մակնշմամբ մթերք, հանդերձանք, դեղորայք պիտի տրուի ԵԿՄ-ին, իսկ քանի մը տասնեակ հազարի հասնող գէնք եւ գինամթերք պիտի տրուի ՀՀ Պաշտպանութեան Նախարարութեան տնօրինման: Դատարանին որոշմամբ այս գործով տուած ժողի իրաւաջողող Յ. Թորոսեանին պիտի վերադարձուի Վաղարշապատի մէջ գտնուող մէկ պենզինի կայարան:

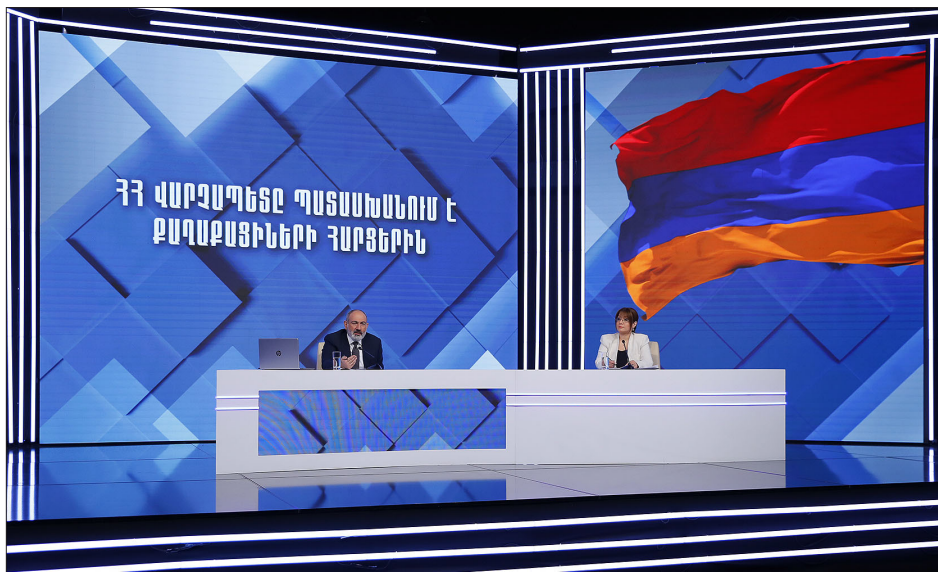
ԵԿՄ նախկին նախագահ Սամուէլ Գրիգորեան

միլիոն երկու հարիւր հազար դրամ, իսկ անոր հաշիւները, շարժական, անշարժ գոյքերը պիտի մնան կալանքի տակ՝ մինչեւ դատավճիռի կատարումը:

Ժամանակին մեծ աղմուկ հանած այս գործով ձեռքալուծելէ ետք, Մանուէլ Գրիգորեան որոշ ժամանակ ան մնաց կալանաւորուած, սակայն ազատ արձակուուցաւ առողջական պատճառներով: Ան մահացաւ 2020-ին:

ԼՈՒՐԵՐ

Վարչապետ Փաշինեան Ուղիղ Եթերով Պատասխանեց Ժողովուրդի Հարցերուն

Վարչապետ Փաշինեան ուղիղ եթերով ասուլիսի ընթացքին

Դեռ պարզ չէ՝ Ատրպեյձանը, ի վերջոյ, կը վերահաստատէ՞ երեք սկզբունքներու շուրջ խաղաղութեան պայմանագիր կնքել Հայաստանի հետ, ուղիղ եթերով, պատասխանելով խաղաղութեան գործընթացին վերաբերեալ քաղաքացիներէն մէկուն հարցումին, յայտնեց վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան:

Վարչապետը յիշեցուց՝ այդ սկզբունքները համաձայնեցուած են բանակցութիւններու ընթացքին եւ այդ համաձայնեցումը արտայայտուած է Մայիս 14-ին եւ Յուլիս 15-ին եռակողմ հանդիպումներու արդիւնքներով:

Փաշինեան նաեւ սկզբունքները յիշեցուց՝ Հայաստանն ու Ատրպեյձանը կը ճանաչան միմեանց տարածքային ամբողջականութիւնը, սահմանազատման գործընթացի քաղաքական հենքը Ալեքսիս Լոսկալիսին է, տարածաշրջանային կայունութիւնը պէտք է բացուին երկիրներու իրաւագործութիւնը, ինքնիշխանութիւնը յարգելով՝ փոխադարձութեան եւ հաւասարութեան սկզբունքի հիման վրայ:

Գործադիրի ղեկավարը եւս հաստատեց, որ Նոյեմբեր 30-ին քարտէզներու եւ սահմաններու մասով նախատեսուած է սահմանագծման յանձնաժողովներու հանդիպում:

Փաշինեան ըսաւ, որ այդ քննարկումներէն երեւանը հետեւութիւններ պիտի ընէ՝ արդեօ՞ք Ատրպեյձանը պատրաստ է այդ սկզբունքներու հիման վրայ երթալ խաղաղութեան, թէ՞ Ատրպեյձանը կը հրաժարի այդ սկզբունքներէն:

«Մինչեւ այսօր մենք այդ վստահութիւնը չունենք», ընդգծեց վարչապետը:

Հայաստանի ամենամեծ խնդիրներէն մէկը շրջափակումն է, որ կը շարունակուի արդէն 30 տարիէ, նաեւ յայտնեց վարչապետը՝ յոյս չայտնելով, որ խաղաղութեամբ եւ «խաղաղութեան խաչմերուկ»ով պիտի յաղթահարեն զայն:

«Մենք ի՞նչ կը կարծենք, Մեղրիով պէ՞տք է անցնի երկաթուղի, որը կը կապի արեւելքը արեւմուտքին, այդ թւում՝ Ատրպեյձանը Նախիջևեանին, թուրքիային, այդ թւում՝ Մեղրին Երասխին եւ Հայաստանի մնացած մասին, այդ թւում՝ Հայաստանը միջազգային երկաթուղային ցանցին, այո՞, միանշանակ, եւ դա 100 տոկոս համապատասխանում է մեր երկրի շահերին», ըսաւ Փաշինեան:

Ընդգծելով, որ կայունութիւնը պէտք է բացուին երկիրներու ինք-

նիշխանութեան իրաւագործեան ներքոյ՝ հաւասարութեան եւ փոխադարձութեան սկզբունքներով՝ գործադիրի ղեկավարը նշեց, որ Ատրպեյձանը կրնայ օգտուիլ մեր երկաթուղիէն Նախիջևանի կապի համար, այն նոյն սկզբունքով, որ Հայաստանը կրնայ օգտուիլ, օրինակ, Մեղրիի եւ Երասխի երկաթուղային կապի համար:

Փաշինեան նշեց, որ կ'ուզեն բանալ նաեւ արեւելքը արեւմուտքին միացնող ճանապարհները:

Վճարումներու դիմաց Ռուսաստանի կողմէ սպառազինութիւն եւ սարքաւորում չմատակարարելու խնդիրը կայ, քաղաքացիներէն մէկուն հարցումին, թէ ինչո՞ւ չեն իրականացներ «Գոյք պարտքի դիմաց» համաձայնագրի ձեւաչափը՝ հակառակ ուղղութեամբ, իսկ մնացածին համար չեն դիմեր Միջազգային Տնտեսական Դատարան, տեղեկացուց վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան՝ նշելով նաեւ, որ քննարկումներ կ'ընթանան որոշելու, թէ ինչ մեխանիզմով այդ խնդիրը լուծել:

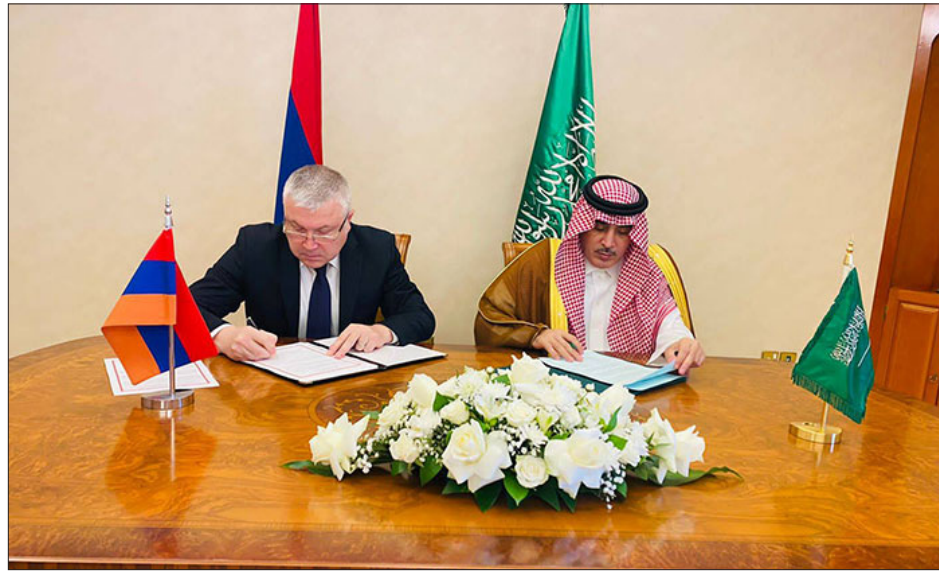
«Կարող է լինել վճարուած գումարների չափով, օրինակ, Ռուսաստանին Հայաստանի Հանրապետութեան ունեցած պարտքից նուազեցումը, որը տարբերակներից մէկն է՝ միակ տարբերակը չէ, բայց էստեղ էլ Ռուսաստանը սպառազինութիւնների կարիք ունի, եւ մենք տրամադրուած ենք աշխատանքային, եւ այդ քննարկումները, յոյս ունեմ, կը բերեն յստակ արդիւնքներ, ըսաւ վարչապետը:

«Զեր ասած պողպատէ մուրճը չի գործում», ըսաւ քաղաքացիներից մէկը՝ հետաքրքրուելով վարչապետին, թէ երբ քրէական գործերով անցնող Հայաստանի երկրորդ նախագահ Ռուբեն Քոչարեանը, երրորդ նախագահ Սերժ Սարգսեանը, ԲՀԿ ղեկավար Գագիկ Մառուկեանը, ԱԺ նախկին նախագահ Յովիկ Աբրահամեանը պատասխանատուութիւն պիտի կրեն:

Փաշինեան պատասխանեց՝ յեղափոխութեան յետոյ կար հնարաւորութիւն հրապարակին վրայ հաւաքուած ժողովուրդով երթալ եւ իրականացնել ժողովուրդին պատկերացուած արդարադատութիւնը:

«Դա գուցէ կը լինէր սրտի հովանք, բայց կարծում եմ, որ այդ պարագայում մենք այսօր շատ աւելի մեծ խնդիրներ կ'ունենայինք եւ երկրում պետական հիմնարկների ջախջախուած փաստի առջ կը կանգնէինք», ըսաւ վարչապետը՝ շեշտելով, որ արդարութիւնը պէտք է ըլլայ հաստատութեանակալ:

Հայաստանի Եւ Սէուտական Արաբիոյ Միջեւ Հաստատուեցան Դիւանագիտական Յարաբերութիւններ

Հայաստանի Եւ Սէուտական Արաբիոյ դեսպանները կը ստորագրեն դիւանագիտական յարաբերութիւններ հաստատելու արձանագրութիւնը

Հայաստանի Հանրապետութեան եւ Սէուտական Արաբիոյ Թագաւորութեան միջեւ ստորագրուած է դիւանագիտական յարաբերութիւններ հաստատելու մասին արձանագրութիւն:

Հայաստանի Արտաքին Գործերու Նախարարութեան հաղորդագրութեան համաձայն, արձանագրութիւնը ստորագրուած է Ապու Տապիի մէջ՝ ԱՄԷ-ի մէջ ՀՀ դեսպան Կարէն Գրիգորեանի եւ Սէուտական Արաբիոյ դեսպան Սուլթան պըն Ապտալա Ալ-Անքարի կողմէ:

«Երկու երկիրները հաստատել են դիւանագիտական յարաբերութիւններ՝ առաջնորդուելով երկկողմ յարաբերութիւններն ամրապնդելու եւ համագործակցութեան շրջանակն ընդլայնելու, միջազգային անվտանգութեան եւ խաղաղութեան ապահովմանն աջակցելու ձգտումով:

«Դիւանագիտական յարաբերութիւնների հաստատման մասին փաստաթուղթն արձանագրում է երկու երկրների ցանկութիւնը՝ «ամրապնդելու արդիւնաւէտ համագործակցութեան կապերը քաղաքական, տնտեսական, արհեստագիտական, զարգացման, առեւտրի եւ մշակութի ոլորտներում՝ տար-

բեր բնագաւառներում ջերմ յարաբերութիւնների հաստատման երկուստեք ձգտումներն իրականացնելու նպատակով», ըսուած է հաղորդագրութեան մէջ:

Նախօրէին այս մասին վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան խօսեցաւ՝ դիւանագիտական յարաբերութիւններու մտաւորութեան հաստատումը համարելով էական զարգացում:

Սէուտական Արաբիան կը հրաժարէր Հայաստանի հետ դիւանագիտական յարաբերութիւններ հաստատելէ դարաբաղեան հակամարտութեան պատճառով: Ռիատ յայտարարած էր՝ Հայաստանի հետ դիւանագիտական յարաբերութիւններ չի հաստատեր, քանի դեռ Ատրպեյձանի տարածքային ամբողջականութիւնը չէ վերականգնուած:

Քարիւղով հարուստ թագաւորութեան քաղաքականութիւնը Երեւանի նկատմամբ փոխուեցաւ, երբ քանի մը տարի առաջ վատթարացան Ռիատի յարաբերութիւնները Անգարայի եւ անոր սերտ դաշնակից Պաքուի հետ:

Քաղաքականութեան փոփոխութեան նախանշաններէն էր 2021 թուականի Հոկտեմբերին Հայաստանի նախագահ Արմէն Սարգսեանի այցը Ռիատ:

Հայաստանի Վարչապետը Եւ Քորեայի Նախագահը Պայմանաւորուած Են Սեուլի Եւ Երեւանի Մէջ Դեսպանատուներ Բանալ

Վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան հեռախօսազրոյց ունեցած է Քորեայի Հանրապետութեան նախագահ Եոն Սոք Եոլի հետ: Հեռախօսազրոյցի արդիւնքով, փոխադարձութեան հիմունքներով երկու մայրաքաղաքներուն մէջ դեսպանատուներ բանալու պայմանաւորուածութիւն ձեռք բերուած է:

Զրուցակիցները անդրադարձած են հետաքրքրութիւններ կայացնող շարք մը հարցերու: ՀՀ վարչապետը եւ Քորեայի Հանրապետութեան նախագահը երկկողմ յարաբերութիւններու հետագայ զարգացման նպատակով պատրաստակամութիւն յայտնած են:

Գերմանիոյ Կառավարութիւնը 84,6 Միլիոն Եւրօ Ծգնութիւն Պիտի Տրամադրէ Հայաստանին

Գերմանիոյ կառավարութիւնը 84,6 միլիոն եւրօ օգնութիւն պիտի տրամադրէ Հայաստանին՝ որպէս դրամաշնորհներ ու վարկեր: Երեւանի մէջ կայացած մամուլի համատեղ ասուլիսին ընթացքին այդ մասին յայտնած են Հայաստանի տնտեսութեան նախարար Վահան Քերրոբեանը եւ Գերմանիոյ տնտեսական զարգացման ու համագործակցութեան պետական քարտուղար Նիա Աննենը:

Վերջինիս խօսքով՝ այդ յստակ ազդանշան է ամբողջ աշխարհին, որ Գերմանիան ու Հայաստանը համագործակցութեան նոր ուղի կը բանան: «Հայաստանը կրկին ապացուցած է, որ յանձնառու է ժողովրդավարութեան, ժողովրդավարական հասարակութեան», ընդգծած է Գերմանիոյ պետական քարտուղարը: Երեւանի մէջ երկու երկիրներու միջկառավարական երկօրեայ բանակցութիւններ տեղի ունեցած են:

Կազմի ճետ կապուած՝ Մէկ Մատակարարէ Կախուած Ըլլալը Անվտանգային Վտանգներ Կը Պարունակէ»։ ԳՅ Նախագահ Խաչատուրեան

«Կազմի ճետ կապուած բոլորս ենք գիտակցում, թէ ինչպիսի անվտանգային վտանգներ է պարունակում, երբ որ մենք կախուած ենք ընդամենը մէկ մատակարարից», «Հայաստանի ուժանիւթի բնագաւառի ներկան եւ ապագան» խորագրով համաժողովին ժամանակ յայտարարեց նախագահ Վահագն Խաչատուրեանը՝ շեշտելով, որ կապ չունի, թէ մատակարարը ով է, ինչ է:

Հայաստանի նախագահ Վահագն Խաչատուրեան

«Շուկայական տնտեսութեան մէջ որեւէ բնագաւառում, որտեղ կայ մենաշնորհ, այնտեղ գարգացում չի կարող լինել», ըսաւ նախագահը՝ կարեւորելով ոլորտին մէջ բարեփոխումները:

Որպէս լրջագոյն աշխատանք խաչատուրեան շեշտեց ԱՄՆ-ի ՄԶԳ գործակալութեան աշխատանքը՝ նշելով, որ այն մշտապէս աջակցութիւն ցուցաբերած է Հայաստանին այս բարեփոխումները շարունակական դարձնելու համար:

«Մեր ուժանիւթային հաւասարակշռութեան մէջ կտրուկ փոփոխութիւններ են տեղի ունենում եւ սպասուելիք է մասնակաշրջանում այդ փոփոխութիւններն աւելի մեծանալու են», ըսաւ նախագահը՝ վկայակոչելով կառավարութեան որոշումը:

«Փոփոխութիւնների արդիւնքում վերականգնուող ուժանիւթի աղբիւրների կիրառմամբ արտադր-

ուած էրեկտրուժի մասնաբաժինը վերջնական սպառման մէջ 2030 թուականին, ներառեալ նաեւ խոշոր հիտրոկայանները, կը հասնի 50 տոկոս, իսկ 40 թուականին՝ 60 տոկոս: Այստեղ, եթէ մենաշնորհային կառավարման ցանկութիւնը լինի, խոչընդոտ է լինելու, պէտք է կարողանալ կարգաւորող մարմինների միջոցով այդ ախորժակը նուազեցնել», ըսաւ Խաչատուրեան: Հայաստանը ներկայիս կազ կը ստանայ Ռուսաստանէն եւ Իրանէն, Իրանին կազի դիմաց էրեկտրակա-նութիւն կը մատակարարէ:

Խաղաղութեան Պայմանագիրը Կրնայ Կնքուիլ 3առաջիկայ 15 Օրուան Ընթացքին, Եթէ Պարուն Քաղաքական Կամք Դրսուորէ Ալեւ Սիմոնեան

ՀՀ Ազգային ժողովի նախագահ Ալեւ Սիմոնեանի խօսքով՝ Ատրպէյճանի ճետ խաղաղութեան պայմանագիրը կրնայ կնքուիլ յառաջիկայ 15 օրուան ընթացքին, եթէ Պաքուն քաղաքական կամք դրսեւորէ:

«Այսօր Նոյեմբերի 28-ն է, ցանկութեան պարագայում կարելի է գալիք 15 օրուայ ընթացքում խաղաղութեան պայմանագիրը կնքել, եթէ Ատրպէյճանի իշխանութիւնն իրօք քաղաքական կամք դրսեւորի: Կարելի է ասել՝ սկզբունքային գրեթէ բոլոր հարցերի շուրջ

եկել ենք համաձայնութեան», լրագրողներու ճետ գրոցին ըսաւ Սիմոնեան:

Աժ նախագահը նշեց, որ հայկական կողմը ամենայն պատասխանատուութեամբ կ'երթայ խաղաղութեան. «Չեմ հասկանում՝ ինչու է Ատրպէյճանը տարբեր հարթակների հանդիպումներից խուսափում: Չեմ հասկանում, թէ ժամանակ ձգելն ի՞նչ է տալու Ատրպէյճանին եւ տարածաշրջանին, երբ խօսում են խաղաղութեան մասին, սակայն հրաժարուում են ստորագրելուց: Գնդակն Ատրպէյճանի դաշտում է»:

Ռուսաստանը Յոյսով Է, Որ Որոշ Ժամանակ Անց Հայաստանը Պիտի Վերսկսի Լիարժէք Մասնակցութիւնը ՀԱՊԿ Գործունէութեան

ՀԱՊԿ անդամ բոլոր երկիրները միակարծիք են դաշինքի գարգացման հետագայ ամրապնդման անհրաժեշտութեան հարցով, Ռուսաստանը յոյսով է, որ Հայաստանը, ի վերջոյ, պիտի վերսկսի լիարժէք մասնակցութիւնը Հաւաքական Անվտանգութեան Պայմանագրի կազմակերպութեան (ՀԱՊԿ) գործունէութեան: Այս մասին ըսած է Քրեմլինի ներկայացուցիչ Տմիթրի Փեսքովը:

«Հայաստանի դիրքորոշումը բոլորին յայտնի է, մենք չենք

կրնար բոլոր կէտերով համաձայնիլ: Բոլոր երկիրները միակարծիք են այս դաշինքի հետագայ ամրապնդման եւ զարգացման հարցով, ուստի յոյսով ենք, որ սա այն ճանապարհն է, որով մենք պիտի երթանք: Յոյս ունինք, որ մեր հայ ընկերները նոյնպէս ի վերջոյ պիտի վերսկսին իրենց լիարժէք մասնակցութիւնը Հաւաքական Անվտանգութեան Պայմանագրի կազմակերպութեան գործունէութեան», ըսած է Փեսքով:

«Հայաստան» Հիմնադրամի Թելեթոն

Շարունակուած էջ 1-էն
կան մարմիններուն, բոլոր գործընկերներուն եւ նուիրատուներուն

րուն շարունակական աջակցութեան, անմնացորդ նուիրումի եւ Հայրենիքի կողքին կանգնելու համար, ինչին շնորհիւ պիտի բարե-

«Մանկական Եւրոտեսիլ 2023» Երգի Մրցոյթին Հայաստանը Գրաւեց Երրորդ Դիրքը

«Մանկական Եւրատեսիլ 2023» մրցոյթին Հայաստանի պատուիրակ «Yan Girls» խումբի անդամները

«Մանկական Եւրատեսիլ 2023» երգի միջազգային մրցոյթին, որ տեղի ունեցաւ Նոյեմբեր 26-ին Ֆրանսայի Նիս քաղաքին մէջ, յաղթեց Ֆրանսան: Ֆրանսան յաղթած էր նաեւ «Մանկական Եւրատեսիլ 2022» մրցոյթին՝ գայն տանելով Նիս:

Ըստ մրցոյթի քուէարկութեան կարգին՝ մասնակից երկիրը առցանց քուէարկութեան միջոցով կրնար ձայն տալ նաեւ իր պատուիրակին: Քուէարկութիւնը մեկնարկած էր Նոյեմբեր 24-էն jesc.tv կայքով, ուր հնարաւոր էր դիտել բոլոր մասնակիցներու ելոյթները:

րուն նախնական տարբերակները: Քուէարկութիւնը աւարտեցաւ մրցոյթին օրը՝ համերգէն անմիջապէս առաջ: Այն վերսկսաւ մրցոյթի ընթացքին՝ բոլոր ելոյթներէն յետոյ: Քուէարկութիւնը տեւեց 15 վայրկեան: Հեռուստադիտողի քուէն վերածուեցաւ միաւորներու՝ դառնալով մրցոյթի արդիւնքին մէկ մասը, միւս մասը ձեւաւորուեցաւ դատական կազմի գնահատականի հիման վրայ: Հայաստանի պատուիրակ «Yan Girls» խումբը «Do It My Way» երգով գրաւեց երրորդ դիրքը:

ԱՄՆ Պիտի Կիրառէ Գործիքակազմը

Շարունակուած էջ 1-էն
սենք, թէ կողմերուն միջեւ երկխօսութիւնը ինչ ընթացք պիտի ստանայ: Մեզի յայտնի է, որ անոնք շահագրգռուածութիւն յայտնած են յառաջիկային կնքելու խաղաղութեան համաձայնագիր: Կը փափաքէինք տեսնել, որ այն իրականութիւն կը դառնայ», յայտնած է ՕՊՐայըն:

Պիւնքընի Հեռախօսագրոյցը Փաշինեանի Ու Ալիեւի Հետ

ԱՄՆ Պետական Քարտուղարութեան խօսնակ Մեթիւ Միլլըր տեղեկացուցած է Հայաստանի վարչապետին ու Ատրպէյճանի նախագահի հետ ԱՄՆ պետական քարտուղար Էնթոնի Պրինքընի առանձին հեռախօսագրոյցներու մասին:

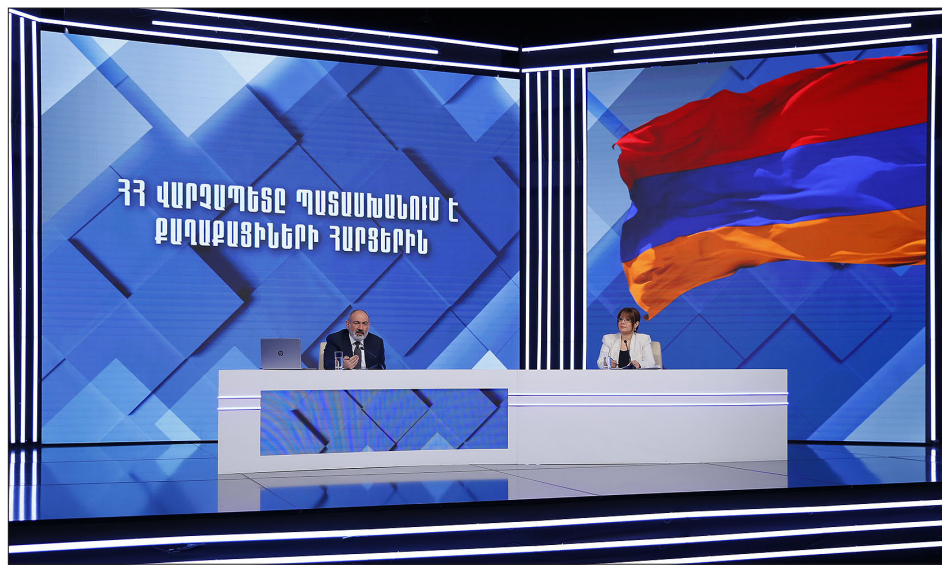
ՀՀ վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանի հետ հեռախօսագրոյցին պետական քարտուղար Էնթոնի Պրինքըն քննարկած է ԱՄՆ-ի աջակցութիւնը Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի միջեւ կայուն եւ արժանապատիւ խաղաղութեան համաձայնագրին հասնելու ջանքերը: Ըստ հարցազրույցի՝ «պետական քարտուղարը վերահաստատեց Միացեալ Նահանգներու շարունակական աջակցութիւնը Հայաստանի ինքնիշխանութեան ու տարածքային ամբողջականութեան եւ ընդգծեց Հայաստանի հետ երկկողմ համագործակցութիւնը մեծցնելու ջանքերը»:

բերը», քանի որ Ուաշինկթըն կ'աջակցի վերջինիս՝ բարեկեցիկ եւ ժողովրդավարական ապագայի վերաբերեալ տեսլականը: Իր հերթին, Պետական Քարտուղարութեան խօսնակի հաղորդագրութեան համաձայն, նոյն օրը պետական քարտուղար Էնթոնի Պրինքըն գրուցած է Ատրպէյճանի նախագահ Իլհամ Ալիեւի հետ: «Պետական քարտուղարը ողջունած է Ատրպէյճանի եւ Հայաստանի միջեւ երկարատեւ եւ արժանապատիւ խաղաղութեան համաձայնագիր կնքելու նախագահ Ալիեւի յանձնառութիւնը: Պետական քարտուղարը կը գիտակցի այն ամբողջ տառապանքը, որ այս երկարատեւ հակամարտութիւնը պատճառած է ինչպէս Ատրպէյճանցիներուն, այնպէս ալ հայերուն, եւ ընդգծած այն օգուտները, որոնք խաղաղութիւնը պիտի բերէ բոլորին տարածաշրջանին մէջ: Պետական քարտուղարը քննարկած է Ատրպէյճանի հետ մեր [ԱՄՆ-ի] ամուր յարաբերութիւնները, մասնաւորապէս յարաբերութիւններուն մէջ առկայ վերջին շրջանի մտահոգիչ դրոյթները, ինչպէս նաեւ խօսած է համագործակցութեան ամրապնդման հնարաւորութիւններու, յատկապէս խաղաղ գործընթացին շուրջ, եւ բարձր մակարդակով ներգրաւուածութեան կարեւորութեան մասին», ըսուած է Պետական Քարտուղարութեան խօսնակին անունով տարածուած հարցազրույցի մէջ:

լաուրի մեր տասնեակ հազարաւոր հայրենակիցներուն կեանքը», յայ-

տարարած է «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամը:

PM Nikol Pashinyan Answers Publics Questions During a Live TV Broadcast

YEREVAN — Armenian Prime Minister Nikol Pashinyan has said any decision about Yerevan’s continued membership in the Russian-led Collective Security Treaty Organization (CSTO) will be based on “its own state interests” after he declined to attend the current summit in Minsk.

During a live question-and-answer TV program with the public on November 24, Pashinyan also said the country was looking for options to reduce its outstanding financial debt to Russia by several means, including using the payments it has made for weapons that Moscow has failed to deliver.

“We will focus on the state inter-

ests of Armenia, and if we have or haven’t made any decision at this moment, our benchmark is the state interests of Armenia,” Pashinyan said during an almost nine-hour-long broadcast when asked by a caller why Yerevan remained a member of the CSTO defense bloc.

“At the moment, our records show that the CSTO’s de facto actions or inaction do not address its obligations toward the Republic of Armenia, that is, in this sense, the CSTO’s actions are not in line with Armenia’s interests. And we raise this issue in a transparent way,” Pashinyan added.

A caller also asked Pashinyan

why his government wasn’t considering the reversal of a controversial deal that Russia made with Yerevan in the early 2000s to take possession of some of Armenia’s lucrative strategic assets in exchange for the South Caucasus country’s debt.

Pashinyan said Armenia was looking at several options to reduce its debt to Russia, including the use of payments it has made for weapons that Moscow has failed to deliver.

The Armenian prime minister gave no figures, but again confirmed that there were problems with Russia fulfilling its arms contracts with Armenia.

He said reducing Armenia’s debt to Russia could be one of the mechanisms of settling the issue, but that there were other options as well.

“We know that Russia itself needs weapons. In this context, we expect to settle this issue in a routine working manner. I hope that our discussions will lead to concrete results,” Pashinyan said.

Azerbaijan Still Vague on Commitment to Peace

PM Pashinyan said that it still remains unclear whether Azerbaijan will ultimately commit to signing a

Secretary of State Antony Blinken Again Talks to Armenian, Azeri Leaders

WASHINGTON, DC — U.S. Secretary of State Antony Blinken telephoned the leaders of Armenia and Azerbaijan late on Monday to discuss ways of kick-starting Armenian-Azerbaijani talks on a peace deal sought by Western powers.

Armenian Prime Minister Nikol Pashinyan and Blinken discussed issues related to the regional agenda, bilateral relations and Armenia-Azerbaijan normalization process, the Prime Minister’s Office said in a read-out.

The humanitarian issues of over 100,000 forcibly displaced persons of Nagorno-Karabakh, and the Armenian government’s steps aimed at overcoming these issues were also discussed. The importance of support by the international community was underscored.

Blinkens separate phone calls followed Baku’s cancellation of a meeting in Washington of the Armenian-Azerbaijani foreign ministers scheduled for November 20. The Azerbaijani

Continued on page 4

Continued on page 3

Hayastan All Armenian Fund’s Telethon-2023 Raised \$8,4 Million Worldwide

YEREVAN — On November 23rd, 2023, the Hayastan All Armenian Fund held its 26th annual Telethon under the slogan “For You Armenia”, which raised around USD 8,4 million as of today. It’s worth noting that the Fund’s worldwide fundraising events are still ongoing, and the results will be finalized and announced at the end of the year.

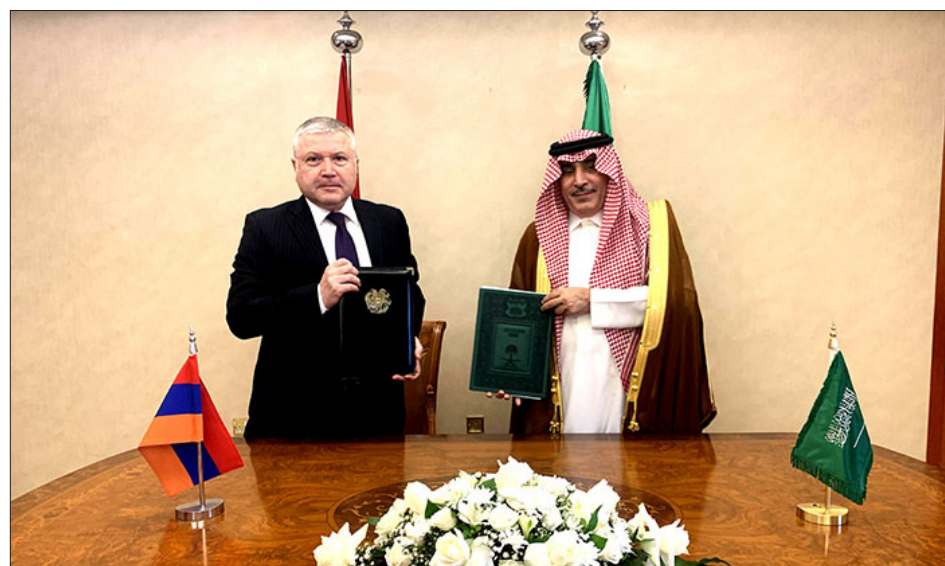
The donations received for the Telethon-2023 are as follows: Armenia – 552,372 USD, France – 3,250,000 USD, the USA – 3,100,000 USD, Toronto (Canada) – 500,000 USD, Great Britain – 450,000 USD, Argentina – 160,690 USD, the Netherlands – 100,000 USD, Brazil – 92,000 USD,

Germany – 66,400 USD, Switzerland – 50,000 USD, Australia – 27,000 USD, Austria – 25,900 USD and Romania – 4,360 USD.

The amounts raised during “For You Armenia” Telethon will be used for enhancing the living conditions of our displaced compatriots from Artsakh and fostering development of the border communities.

We extend our gratitude to our affiliates, all our partners and donors for their continued support, unwavering dedication and for standing with Homeland. Thanks to these joint efforts we will make difference in the lives of tens of thousands of our compatriots.

Armenia and Saudi Arabia Establish Diplomatic Relations

ABU DHABI — On November 25, a protocol on the establishment of diplomatic relations was signed between the Republic of Armenia and the Kingdom of Saudi Arabia.

The protocol was signed in Abu Dhabi by the Ambassador of the Republic of Armenia to the UAE, Karen Grigoryan, and the Ambassador of the Kingdom of Saudi Arabia to the UAE, Sultan bin Abdullah Al-Angari.

The two countries established diplomatic relations guided by the intention to strengthen bilateral relations and expand the scope of cooperation as well as to support international security and peace.

The document on the establishment of diplomatic relations indicates both countries’ desire “to consolidate the bonds of fruitful cooperation between the two countries in the fields of politics, economy, technology, development, trade and culture, and to embody the two countries’ aspirations towards establishing the best relations and cordial connections between them in various fields”.

In October 2021 then Armenian President Armen Sarkissian visited Riyadh to participate at the opening ceremony of an international confer-

Continued on page 3

CSTO Leaders Meet In Belarus for Summit Skipped by Armenia

MINSK — Leaders from five former Soviet countries that are members of the Collective Security Treaty Organization (CSTO) met in the Belarusian capital of Minsk on Thursday for a summit that has been skipped by their formal ally, Armenia.

Russian President Vladimir Putin and the leaders of Kazakhstan, Kyrgyzstan and Tajikistan attended the events hosted by Belarus's Alyaksandr Lukashenka, with Armenia's flag also flying at the Minsk airport and at the venue of the gathering, the Independence Palace, even though neither Prime Minister Nikol Pashinyan, nor other Armenian officials have participated in the workings of the summit that was preceded by meetings of defense and foreign ministers and security council secretaries of member states on Wednesday.

Lukashenka said Armenia's absence from the summit was discussed by the other leaders during their meeting held behind closed doors.

"We will not hide the fact that we also discussed the situation in the Caucasus and certain dissatisfaction of one of the CSTO members. We have come to a joint conclusion that there have always been problems, there are and there will be problems. But if we are to solve these problems, we should do it at the negotiation table and not through unreasonable demarches," the Belarusian leader said, implying

Pashinyan's refusal to attend the summit.

In an apparent jibe at the Armenian leader Lukashenka said that "only fly-by-night politicians" can create a situation of conflict "by making a gift to those who are not interested in strengthening the security of the CSTO member states."

"This is irresponsible and short-sighted," he said, as quoted by local media.

At the same time, the Belarusian leader expressed a hope to see "Armenian friends" at upcoming economic events in St. Petersburg, Russia.

The summit also approved the appointment of Russian Colonel General Andrei Serdyukov to the post of the head of the Joint Staff of the CSTO and a regulation on the joint press center of the CSTO.

CSTO Secretary-General Imangali Tasmagambetov will visit Yerevan upon the conclusion of the organization's summit in Minsk to hand over the signed documents to the Armenian side, Belarusian Foreign Minister Sergei Aleinik told reporters before the start of the session of the CSTO Collective Security Council.

He voiced hope that Armenian would join the decisions made during the summit. Aleinik stressed that the task of the CSTO is to maintain the solidarity of all member countries.

Armenian, Korea Keen to Develop Bilateral Cooperation

YEREVAN -- Prime Minister Nikol Pashinyan had a telephone conversation with the President of the Republic of Korea Yoon Suk Yeol.

The interlocutors praised the recent activity in bilateral relations, as a result of which an agreement was reached to open Embassies in the two

capitals on the basis of reciprocity.

A number of issues of bilateral interest were discussed.

The Prime Minister of the Republic of Armenia and the President of the Republic of Korea expressed their willingness to contribute to the further development of bilateral relations.

Germany to Provide 84,6 Million Euros in Aid to Armenia

YEREVAN — The German government will provide 84.6 million euros (about \$92.2 million) in aid to Armenia in the form of grants and loans, Federal Ministry for Economic Cooperation and Development Niels Annen announced on Wednesday.

Speaking at a joint press conference with Armenia's Minister of Economy Vahan Kerobian in Yerevan, Niels Annen said that "it is a clear message to the whole world that Germany and Armenia are opening a new way of cooperation."

"Armenia has once again proven that it is committed to democracy, a democratic society," the German official stressed.

The announcement came after

two-day intergovernmental negotiations focused on developing Armenian-German cooperation that were held in Yerevan on November 21-22.

The talks were the first intergovernmental negotiations between Armenia and Germany since 2014.

A separate aid is envisaged to the Armenian government for receiving and integrating the forcibly displaced persons of Nagorno-Karabakh.

Investments will be made in the renewable energy sector, which will allow Armenia to lower electricity prices.

"We will focus on strengthening Armenia's energy independence, which was highlighted in our cooperation negotiations," the German official said.

Armenian Authorities Seek to Confiscate 90 Properties and \$213 Million from Gagik Tsarukyan

YEREVAN — The Armenian authorities have moved to confiscate hundreds of millions of dollars worth of assets belonging to Gagik Tsarukyan, one of Armenia's richest men.

The assets include the largest of Tsarukyan's companies and about 90 properties owned by him or members of his family. The authorities are also seeking to seize over 86 billion drams (\$213 million) in revenue generated by them. All this may well account for most of the vast fortune made by the tycoon since the early 1990s.

The Office of the Prosecutor-General announced late last week that it has asked an Armenian court to approve the seizures in accordance with the law that allows the authorities to confiscate assets deemed to have been acquired illegally. It said the court has already agreed to freeze them pending a verdict in the case.

A statement released by the law-enforcement agency did not publicize any evidence in support of its claims that Tsarukyan and his family have amassed their wealth illegally. The tycoon's lawyers were quick to reject the claims and insist that "the origin of Gagik Tsarukyan's assets is illegal."

"There is weighty evidence of that, which will be presented to the court and the Office of the Prosecutor-General as soon as possible," they said in a statement.

The law invoked by the prosecutors allows them to seek asset forfeiture in case of having "sufficient

grounds to suspect" that the market value of an individual's properties exceeds their "legal income" by at least 50 million drams (\$100,000). Armenian courts can allow the nationalization of such assets even if their owners are not found guilty of corruption or other criminal offenses.

Over the past two years the prosecutors have petitioned courts to dispose dozens of former officials, including ex-Presidents Serzh Sarkisyan and Robert Kocharyan, and their relatives. So far there have been no court verdicts in any of those cases. Tsarukyan is apparently the first person who risks losing his assets despite having never held any executive posts in government.

The law in question as a major anti-corruption measure that will help Armenia recover wealth stolen from the people.

Armenian-Iraqi Tech Initiative Held in Gyumri

GYUMRI — President of Iraq, Abdul Latif Rashid, visited Gyumri as part of his official trip to Armenia. He was accompanied by Armenian President Vahagn Khachaturyan.

During his visit, the Iraqi president toured the TUMO Center for Creative Technologies and participated in the Connecting Innovations Armenian-Iraqi Tech Initiative at Sev Berd castle.

Khachaturyan expressed his belief in Armenia's potential for technological development and emphasized that further cooperation and the strengthening of political relations would contribute to the region's growth. He highlighted the longstanding friendship between Armenia and Iraq, stating, "We must now look ahead and do everything we can to make Armenia a technologically developed country."

Khachaturyan also stressed the importance of exploring the opportunities presented by Iraq, stating, "When there's an alternative, we become safer, when there isn't, we are in danger. Let's use the opportunities that Iraq has. For this, we need to get to know the Iraqi people and the demands of the Iraqi economy better."

President Abdul Latif Rashid praised the increased level of cooperation between the two nations, noting, "Many Armenians are working in various cities in Iraq, across various sectors. We can enter a new phase of cooperation, not only on a state level but also in the business sectors."

Armenian President Khachaturyan affirmed that all the prerequisites for strengthening the age-old friendship between the two countries exist, with the IT sector offering new avenues for collaboration.

Azerbaijanis Damage Another Armenian Cemetery in Shushi

SHUSHI — Between Oct. 5 and Nov. 3, another Armenian cemetery in Shushi was damaged, the Caucasus Heritage Watch reports.

It appears that bulldozers dumped heaps of debris atop the old Ghazanchetsots cemetery (southeast of the cathedral), endangering the already fragmented tombstones.

The location of the cemetery is confirmed by maps, publications, and recent photographs. The 18-19th c. cemetery had been severely damaged during the Soviet era.

By the 1990s, 45 tombstones remained. One marks the passing of Stepan, a blacksmith from Ghazanchi village in Nakhchivan, who died in

1758. He was one of many Armenian migrants from that village whose name was given to the city's well-known cathedral.

Stepan's tombstone recalls the destruction of the Armenian cemetery in his native village, the Old Cemetery of Ghazanchi/Shahkert. CHW documented its erasure in the investigation into the recent destruction of Armenian cultural heritage in Nakhchivan.

This is the sixth Armenian cemetery impacted since Nov. 2020, after the destruction of Mets Tagher and Sghnakh, damage to the cemetery near Vazgenashen/Hajisamy, and damage to Shushi's Northern and Yerevan Gates cemeteries.

Samvel Shahramanyan Testifies in 2020 War Investigation

YEREVAN — Samvel Shahramanyan, the leader of Nagorno-Karabakh, testified in front of an Armenian parliament commission probing the 2020 war that met on Friday behind closed doors to hear Artsakh republic's last president.

Andranik Kocharyan, the head of the commission, said that, among other things, during his three-hour-long testimony Shahramanyan also shed light on some of the events that followed Azerbaijan's latest military operation in Nagorno-Karabakh on September 19-20 that led to the forced exodus of more than 100,000 Armenians, the region's virtually entire Armenian population, to Armenia.

Shahramanyan, who was elected president by Nagorno-Karabakh's parliament on September 9, only ten days before Azerbaijan's offensive, signed a decree on September 28 disbanding the "Nagorno-Karabakh Republic" from January 1, 2024, which he later hinted was done under pressure from Azerbaijan to allow a safe escape for the Artsakh Armenian population to Armenia.

Kocharyan said that Shahramanyan was also asked about how he managed to safely reach Armenia on board a helicopter while Nagorno-Karabakh's eight former and current officials, including three former presidents, were arrested by Azerbaijan and now face grave charges in Baku.

Among the questions were also those about the fuel depot explosion on September 25 as a result of which hundreds of people were killed and injured.

"Some realities were revealed to me that no one would have been entitled to receive information about on another platform," said the head of the commission that is due to complete its

investigation on December 3.

Kocharyan said that Shahramanyan's testimony will be reflected in the final conclusions of the commission to be presented in a report due next year.

Kocharyan said that before completing its work the commission also expects to question one of Nagorno-Karabakh's former military commanders who was in charge of the Hadrut unit. He said that former Secretary of Nagorno-Karabakh's Security Council Samvel Babayan has himself expressed a desire to testify before the commission.

Kocharyan said that there was a legal obstacle to questioning Jalal Harutiunyan, who led the Nagorno-Karabakh defense army during most of the 2020 war, as he is now facing criminal charges as part of a war-related investigation.

Journalists did not have an opportunity to ask questions to Shahramanyan, who had entered the investigative commission room unnoticed and almost unnoticed left after the meeting ended.

Secretary of State Antony Blinken

Continued from page 1

Foreign Ministry blamed the move on what it described as pro-Armenian statements made by James O'Brien, the U.S. assistant secretary of state for Europe and Eurasia.

Speaking during a congressional hearing in Washington on November 15, O'Brien condemned Azerbaijan's September 19-20 military offensive in Nagorno-Karabakh and warned Baku against attacking Armenia to open a land corridor to its Nakhichevan exclave.

"We've made clear that nothing will be normal with Azerbaijan after the events of September 19 until we see progress on the peace track," he said, adding that Washington has can-

celled "high-level visits" by Azerbaijani officials and suspended military and other aid to Baku.

Azerbaijani President Ilham Aliyev complained about O'Brien's comments during his phone conversation with Blinken. According to Azerbaijani media, Aliyev agreed to receive the senior U.S. diplomat in Baku in December in return for Blinken's pledge to lift the "unfounded ban on Azerbaijani officials' visits to the United States."

"The Secretary welcomed President Aliyev's commitment to conclude a durable and dignified peace agreement between Azerbaijan and Armenia," Matthew Miller, the U.S. State Department spokesman, said in a statement on the call.

Armenia and Saudi Arabia

Continued from page 1

ence held there. Sarkissian sat next to Saudi Arabia's de facto ruler, Crown Prince Mohammed bin Salman at the event.

In February 2022 Saudi Foreign Minister Prince Faisal bin Farhan Al Saud and his Armenian counterpart Ararat Mirzoyan held talks on the side-

lines of the Munich Security Conference in Germany. It was the first-ever face-to-face meeting of the top diplomats of the two states.

Armenia subsequently voiced support for Saudi Arabia's bid to host the Expo 2030 world fair. In another sign of warming bilateral ties, a Saudi airline launched first-ever commercial flights to Yerevan in June this year.

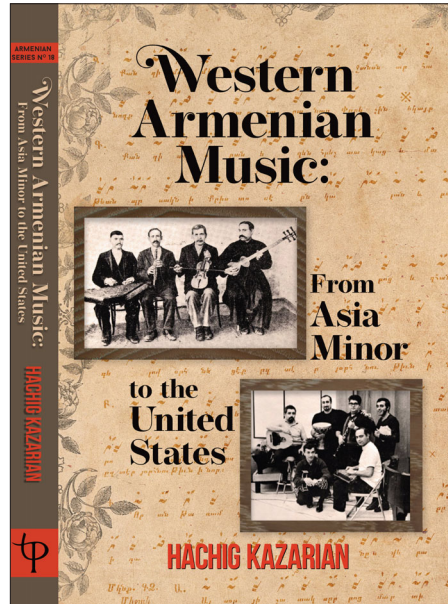
Fresno State Armenian Series Publishes “Western Armenian Music: From Asia Minor to the United States” By Hachig Kazarian

FRESNO — The Armenian Studies Program announces the publication of Hachig Kazarian’s Western Armenian Music: From Asia Minor to the United States, Volume 18 in the Armenian Series of The Press at California State University, Fresno.

“Western Armenian Music is a comprehensive overview of the history and development of the traditional music brought by immigrants to the United States,” said Prof. Barlow Der Mugrdchian, general editor of the Armenian Series. “Kazarian’s depth of knowledge and research makes this book unique.”

Silenced for over one hundred years, the Western Armenian music brought to America by the first Armenian immigrants has become an integral part of Armenian culture in the United States. Western Armenian Music: From Asia Minor to the United States examines the many facets of Western Armenian music and how it has been neglected due to the Armenian Genocide of 1915.

“This book has taken me two long years to research, organize, and compile,” said Kazarian. “It is the prod-

uct of my 60 plus years of performing, my formal musical education, and my endeavor to learn as much as I possibly could about Western Armenian folk music. The motivating factor for producing this book was the lack of concrete information and the misunderstanding of this wonderful form of Armenian music.”

The author discusses such topics as: the Modal System used in Ar-

menian folk and sacred music since the 8th century; traits and characteristic elements of Armenian music; the 19th century Armenian musical notation created by Hampartsoum Limonjian; and the two contrasting styles of Western Armenian music performed in the United States. Western Armenian Music also describes how the children of the first-generation Armenian immigrants started Armenian bands as an effort to keep Armenian culture alive in the United States. As a way to preserve the music of the first immigrants to the United States, this volume also includes over 100 Armenian dance songs with notations.

“Knowledge used to be transmitted via the oral tradition, which created many inconsistencies. However, today, in order to perpetuate knowledge, scholars have written books and treatises so that information is accurately preserved,” stated Kazarian. “I have found that there is virtually no scholarly printed material on Western Armenian folk music. Therefore, this book will be an invaluable resource for the study of that music.”

Author Hachig Kazarian was born in Detroit, Michigan to immigrant parents of the Armenian Genocide. He is a retired secondary instrumental music educator with 46 years of teaching experience, which includes a suburban Detroit school system and the

Clark County schools in Las Vegas, Nevada. He received his professional credentials from the Juilliard School of Music, where he earned a B.S. and M.A. degree in clarinet performance. He also attended Eastern Michigan University, where he received an M.A. degree in Music Literature/Ethnomusicology.

Kazarian has performed Western Armenian music for many Armenian churches, societies and patriotic organizations throughout the United States. He has been a leading role model for many young Armenian-American clarinetists for decades and performs as he was taught by an Armenian immigrant musician.

Western Armenian Music: From Asia Minor to the United States, is available, in both hardcover and paperback, for purchase from: Abril Bookstore, <http://www.abrilbooks.com/in-front-of-the-eyes-of-the-world.html> or the NAASR Bookstore, https://naasr.org/products/western-armenian-music-from-asia-minor-to-the-united-states?_pos=1&_sid=0126b36b5&_ss=r.

All of the books in the Armenian Series can be found at the following website: <https://cah.fresnostate.edu/armenianstudies/resources/armenianseries/index.html>.

For bulk orders please contact the Armenian Studies Program, at 559.278.2669 or by email at barlowd@csufresno.edu.

PM Nikol Pashinyan Answers Publics Questions

Continued from page 1

peace agreement with Armenia based on the three principles that he said were agreed upon during negotiations mediated by the European Union.

Answering questions sent in by the public during a live TV broadcast, Pashinyan referred to his meetings with Azerbaijani President Ilham Aliyev that were held with the mediation of European Council President Charles Michel in May and July.

The Armenian premier reiterated the three principles, including mutual recognition of territorial integrity and borders, border delimitation based on a 1991 declaration signed by a dozen former Soviet republics, including Armenia and Azerbaijan, after the collapse of the USSR, and the sovereign jurisdictions of the states over transportation links passing through their territories

“Now we cannot say with certainty that Azerbaijan refuses to sign a peace agreement based on these three principles, but we cannot say with certainty that Azerbaijan reaffirms its commitment to these three principles either. There is a need to clarify these issues and nuances during the negotiations,” Pashinian.

Pashinian reaffirmed that a meeting of the two countries’ officials engaged in border delimitation and demarcation activities will be held at a yet undisclosed location along the state frontier on November 30.

He said that Yerevan will draw conclusions from those discussions as to whether “Azerbaijan is ready for peace based on those principles or whether Azerbaijan rejects those principles.”

“We don’t have that confidence until today,” Pashinyan said.

Large-scale Reforms Underway in Armenian Armed Forces

Large-scale reforms are underway in the Armenian Armed Forces, Prime Minister Nikol Pashinyan said on Friday, answering citizens’ questions in a live TV broadcast

He said one of the reforms is raising military personnel salaries through certification. One of the citizens asked why the model of developed countries, such as Switzerland, is not applied in the Armenian army.

In response, Pashinyan said that the reforms are being implemented taking into account the international experience.

He recalled the recently the government introduced 24-day training camps, one of the goals of which is to follow the Swiss model. Under this model, reservists periodically participate in 24-day training camps aimed at learning minimum military skills.

Pashinyan Emphasizes Importance of Syunik Region for Economic Development

Pashinyan stressed the importance of the southern province of Syunik in the context of the country’s economic development.

“I am convinced that the only thing that can ensure 100% peace is a lasting, de jure fixed binding peace. And that is what we want to get,” he said.

“Syunik region is one of the most economically active parts of the country today as a substantial part of our imports and exports goes through the Meghri checkpoint,” Pashinyan said.

“The Crossroads of Peace project, developed by our government, among other things, shows our vision of how Armenia’s transportation systems should develop, which is directly linked to

Meghri,” he stressed.

The Prime Minister believes that a railroad should pass through Meghri, which will connect the West with the East, including Azerbaijan with its exclave Nakhchivan, Armenian Meghri with Yeraskh and the rest of Armenia, and Armenia with the international railroad network.

Agricultural Lands Should be Consolidated to Attract Investments

PM Pashinyan said in order to attract investments for the agriculture it is necessary to consolidate the fragmented land plots.

“Land fragmentation appears to be the most serious problem for the development of agriculture and attraction of investments. All calculations show that in order to have efficient agriculture, it is necessary to possess and cultivate larger land plots. But today, as a result of privatization, our lands are divided into small parcels,” Pashinyan said in an online questions and answers session with the citizens.

Pashinyan noted that investors want to make large investments but are unable to do so because there are practically no land plots large enough in the country. When trying to buy a few small plots from individuals, another problem arises: the plots have a large number of owners, some of whom are not in the country and some others have already passed away.

Pashinyan Calls for Speeding Up Procedure for Nagorno-Karabakh Refugees to Obtain Citizenship

PM Pashinyan clarified the meaning behind granting Nagorno-Karabakh an interim status, and touched upon the thesis of some opposition circles that the Russian Federation is punishing the Armenian authorities for certain actions starting with the 44-Day War.

It is necessary to speed up the

procedure for refugees from Nagorno-Karabakh to obtain citizenship, Pashinyan said.

“Particularly for those who want to join the civil service,” the prime minister said when asked about the bureaucratic delays refugees face when trying to get a job.

Pashinyan noted that he instructed the relevant bodies to speed up the procedure as much as possible.

“Those residents of Nagorno-Karabakh who have already applied for employment can be given special treatment,” the prime minister said.

On the Russian Federation punishing Armenia. “First of all, I would not like to make the Russian Federation a subject of discussion in this context, but let’s discuss this thesis seriously.

In that case, who punished whom and for what during the Four-Day War of 2016? The circulated thesis implies that there was a revolution, the revolution was not desirable for our partners, as if this government was pro-Western, and that’s why it was punished.

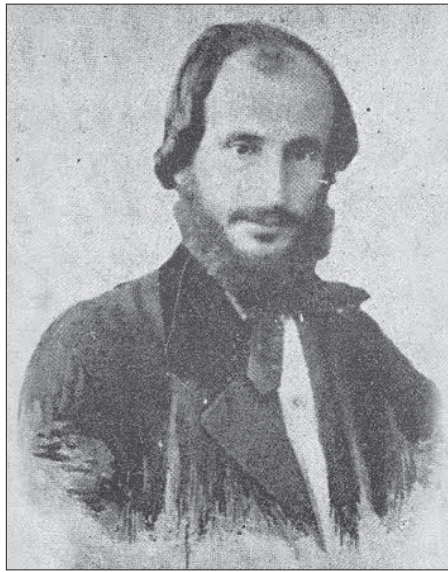
“In this case what was the purpose of the Four-Day War in 2016? What can be said about the events of 2013 when Armenia engaged in negotiations to sign the Association Agreement with the Western world but canceled the decision overnight, instead becoming a member of the Eurasian Economic Union? Furthermore, why did Russia sign a multibillion-dollar arms contract with Azerbaijan in 2011?”

I haven’t said everything about Karabakh. A lot can be said about the Karabakh issue. What was Serzh Sargsyan’s statement about in April 2018? What was he referring to when he expressed that, for a considerable period, there was little hope that Azerbaijan would abandon its military approach to resolving the Karabakh issue, and the negotiation process had reached a deadlock?” Pashinyan inquired.

Մկրտիչ Պէշիկթաշլեան՝ Արեւմտահայ Գրականութեան Խաչատուր Աբովեանը

ՅԱԿՈՔ ՏԻՆԵԱՅԵԱՆ

155-տարի առաջ՝ 29 Նոյեմբեր 1868-ին, 40 տարեկանին, մեր աշխարհէն կը մեկնէր Զարթօնքի սերունդի արեւմտահայ քնարերգութեան խոշոր դէմքերէն՝ բանաստեղծ Մկրտիչ Պէշիկթաշլեանը (Պոլիս, 18 Օգոստոս 1828 - Պոլիս, 29 Նոյեմբեր 1868) :

Մկրտիչ Պէշիկթաշլեան իր քնարաշունչ ու գողտրիկ տաղերուն, անոնց հայրենասիրական վարակիչ շունչով ու հօր թրթռումներով արտասանուած ճառերուն եւ թատրերգութիւններուն արգասիքովը, 19-րդ դարու կէսերէն՝ 1845-էն սկսեալ հրապարակ իջած եւ արեւմտահայ գրականութեան լուսաշաւիղ ռահորդը համարուող այն քերթողն է, որ իրաւամբ կը կոչուի «Արեւմտահայ գրականութեան խաչատուր Աբովեան»ը, որ ոչ միայն յաջողեցաւ իրեն հրաւիրել լուսարձակները արեւմտահայ հատուածին, նա՛եւ լեզուները արեւելահայ գրողներու եւ գրաքննադատներու: Ծերենց եւ Արշակ Չօպանեան մասնաւորապէս եղան այն առաջնակարգ գրողները, որոնք իրենց լուրջ եւ ընդարձակ աշխատութիւններով, ուսումնասիրութեամբ, սերունդներու սեղանին կարկառեցին մեծ քերթողին վաստակը, կեանքն ու ամբողջական գործը: Մեծն Յակոբ Օշական, օրինակի համար, Պէշիկթաշլեանի մեծ մասամբ գրաբար գրուած տաղերէն շատերը վերածեց աշխարհաբարի, իսկ զանազան երաժիշտներ բանաստեղծին քերթուածներէն շատերը («Թաղումն Քաջորդուցն», «Փարուն», եւայլն) վերածեցին երաժշտութեան:

յին-հասարակական կեանքը ցնցիչ տագնապներէ փրկելու առումով: Պէշիկթաշլեան պատրաստեց առողջ մտածողութեամբ հայ սերունդներ, զանոնք դաստիարակեց հայկականութեան շունչով: Իր Աստուածաբանք այս տաղանդը գերիվեր պիտի համարել երկնատուր իր միւս տաղանդներէն՝ փոփոխեց աշխարակի մը մենութեան մէջ տաղեր արարելէ աւելի՛ կենսական գործ: Իր հօր անհատականութեամբ եւ բանաստեղծ ուսուցիչի գրիչով իր անձին հանդէպ մեծ զմայլանք շահելով՝ ապագային հայ վիպագրութեան ու պատմագրութեան տուաւ գրական տաղանդներ, ինչպէս՝ Սրբուհի Վահանեան-Տիւսաբը՝ «Մայտա», «Սիրանոյշ» եւ «Արաքսիա կամ Վարժուհին» վէպերուն հեղինակը, անուանի պատմագէտ եւ բանասէր Միքայէլ Փորթուզալ Փաշան՝ հեղինակը «Քննադատութիւն Եղիշէի Պատմութեան Վրայ» խորագիրով ուսումնասիրական եր-

ւանդ ազգային գիտակցութիւնը: 1860-ի Մայիսին, Ազգ. սահմանադրութեան հաստատումէն ետք, արեւմտահայ հասարակական կեանքը կը մտնէր նոր փուլ, երբ նոյն տարին, դարձեալ իր ջանքերով, այս անգամ կը հիմնուէր «Բարեգործական Ընկերութիւն»ը, որուն նպատակն էր հայ ուսանողութիւնն ու գիւղացիները կապել հայրենի բնաշխարհին: »Բարեգործական»ի աշխատանքներուն, Պէշիկթաշլեանի կողքին ազդու մասնակցութիւն բերաւ արեւելահայ բանաստեղծ Միքայէլ Նալպանտեան, որոնք սերտ համագործակցութեան մէջ եղան Զէյթունի հերոսական ապստամբութեան ղեկավարներուն հետ: Այս տարիներուն, 1862-1863-ին են գրուած բանաստեղծին նշանաւոր քերթուածները՝ յատկապէս նուիրուած հայ քաջորդիներու, հայրենասէր նահատակներու, ինչպէս՝ «Թաղումն Քաջորդուցն», «Եղբայր Եմք Մեք», «Մահ Քաջորդուցն», «Հայ Քաջուհին», որոնց առաջինին երաժշտութիւնը գրած է իր աշակերտուհիներէն՝ վիպասան Սրբուհի Տիւսաբը, իսկ երկրորդը՝ իտալացի կոմպոզիտոր Ֆոքսինին: Ամենաշատ ժողովրդականութիւն վայելող եւ զանգուածին սիրտերուն խօսող «Թաղումն Քաջորդուցն» ութ տուննոց բանաստեղծութիւնը կու տանք ամբողջութեամբ:-

Ո՛չ փող զարկինք, ոչ արծագանգ լեռնասոյգ
Սարէ ի սար չարաշըշուկ տարին լուր,
Ու չերգեցինք ողբոց երգեր սրտայոյզ՝
Երբ պատանւոյն բացինք մըռայլ փոսին դուռ:
Գիշերական մունջ ըստուերներ շուրջ կային,

Երբ իրացանի կոթով ըզիող փոքրեցիք,
Լուսին միայն դողող շողար մեր գլխին,
Սուգ էր պատեր ըզրաշտ, բըլուր եւ երկինք:
Պէտք չէր դագաղ, եւ ո՛չ ճերմակ պատանքներ,
Որով գոցուէր ազատորդի քաջորդին.
Նա յետ մարտին կարծես յոգնած կու հանգչէր,
Ու վերարկուն կարմիր՝ բաւեր իր անձին:
Անձայն ու կարճ »ճնջեցելոց« մի գրուցեց
Մեր քաջ Տէրտէրն, զինուոր Յայոց՝ Լ Աստուծոյ,
Գովեց ըզմահն եւ զքաջութիւնն իւր օրինեց,
Թոյլ չտուաւ հառաչ մ՛ու ճիչ հանելոյ:
Բայց երբ գըլուխն ի բարձ դըրինք հողաշէն,
Տեսանք ըզգեղ ճակտին ու վերքըն պայծառ,
»Ո՛վ պատանեակ,- ըսինք ամենքս մէկ բերնէն,-
Վասն հայրենեաց մեռար, դու շատ ապրեցար:
Գընա գրուցէ՛ հայկազարմից մեծ ոգոց,
Որ կան այստեղ ազատ ու քաջ դեռ Յայեր,
Որոնք ի բիւր պատերազմաց թէպէտ խոց
Մէջ անպրոպաց ի ժայռ կանգուն են կեցեր...«:
Մէյ մ՛ալ քամին յանկարծ փրջեց ցրտաշունչ,
Լուսինն շողերն եկան գոցել մը-

Շար.ը էջ 15

Բանաստեղծ հոգիի, թատերագիրի, թարգմանիչի, կրթական մշակի, սիրուած ու փնտուած ուսուցիչի իր հանգամանքներուն առընթեր, գերազանցօրէն զնահատուած է նաեւ Պէշիկթաշլեանի հանրային գործիչի կարեւոր դերը, որ սոսկ դերակատարութեան մը ձեւական սահմանէն դուրս գալով՝ դարձած է մեր ժողովուրդի բոլոր խաւերուն հրացքին բազմիցս արժանացած երախտագիտակական խօսք, քանցի ան յաջողած է եղբայրական մէկ երկինքի տակ ժողվել, հաշտութեան հող ստեղծել Հայ կաթողիկոսն ու Հայ առաքելականին միջեւ առկայ տարիներով պայքարը՝ վերացնելով անոնց միջեւ դիտարմական գոտիները: Արդարեւ մեծ իրագործում մը, որ առողջ սերմերով արմատներ ծլարձակեց, ներոյժ հանդիսացաւ գալիք տասնամեակներուն՝ մեր ժողովուրդին միասնականութիւնն ու ընկերա-

կին, որ սպուած է Վենետիկ, 1905-ին, նաեւ Հիւրմիւզը, Խաչիկ (Զիկ) Տամատեանը եւ շատ ուրիշներ: Պոլսոյ Օրթոքսոք թաղամասը ծնած, Հայ կաթողիկէ աղքատիկ ընտանիքի չարկին տակ կանուխ որբացած, Մկրտիչ Պէշիկթաշլեան իր ծննդավայրի Միթիթարեան վարժարանին մէջ ուսում ստանալէ ետք կ'անցնի իտալիոյ Փատուայի Մուրատեան վարժարանը: Վերադառնալով Պոլիս, 1845-էն Օրթոքսոքի թաղամասնաց, Լուսաւորչեան եւ Հոփսիմեան վարժարաններուն մէջ կ'աւանդէ հայերէն ու ֆրանսերէն լեզու: Իր մասնակցութեամբ, Պոլսոյ մէջ 1846-ին կը հիմնուի «Համագգեաց Ընկերութիւն»ը, որ կը ծրագրէր հիմնել սոյոց ու աղջկանց դպրոցներ՝ թէ՛ գիւղի եւ թէ՛ քաղաքներու մէջ, ժողովուրդին հաղորդակից դարձնելու եւրոպական գրականութիւնը՝ անոր մէջ զարգացնելով մանա-

STARTING OCTOBER 13 2023
PAINTING CLASS
1st Session Free
Every Friday
5 PM - 6 PM
Teacher Rita Shahinian
1060 ALLEN AVENUE PASADENA, CA 91104
REGISTER NOW
STARTING September 18th
By Calling to
+1(626) 681-9455
\$ 30 FEE / Month
Instagram.com/norserountlosangeles
facebook.com/norserountculturalassociation

Թուրք Իշխանաւորներ Պարծենում Էք, Որ Արցախը Ահաբեկելով Բռնագաղթի Ենթարկեցիք

Ռ. ԿՈՐԻԻՆ

Թուրք իշխանաւորների դարաւոր նկարագիր, դարաւոր հոգեկան խառնուածք: Հեռու Միջին Ասիական տափաստաններից քոչելով, գալով եւ ահաբեկելով ու կոտորելով բնիկներին տիրել են նրանց օջախներին, օրրանին եւ հայրենիքին, այսպիսով աշխարհում այս դիրքն են գրաւել եւ այս 21-րդ դարում նոյնիսկ դարձեալ նոյն տիրելու ընթացքն են շարունակում վտանգ սպառնալով եւ կրկին եւս ձգտում են պանիսլամիստական կայսրութիւն ստեղծել ստրկացնելով երկրներին:

Ներկայ աշխարհաքաղաքական վիճակում որչափով կը յաջողեն, ապագան ցոյց կը տայ, բայց իմ կարծիքով երկրների ժողովուրդները լաւապէս թուրք իշխանաւորների շովենիստական եւ արիւնարբու քաղաքականութեան վարուելակերպից տեղեակ են եւ որպէսզի նրանց թակարդը չընկնեն, պայքարելու են, նրանց լարախաղաց քաղաքականութեան դոճը չդառնան:

Թուրք իշխանաւորները շարունակ քանդող, կողոպտող եւ թալանող են եղել, ինչդրեմ, նրանցից մի ձեռագործ կոթողային հնութիւն ցոյց տուէք, ինչ որ կայ եւ ցուցադրութեան է դրուած ուրիշների հանձարեղ գործերն են, չեմ ուզում յիշել հայերի մշակութային, ճարտարապետական եւ այլ ու այլ բնագաւառներում ծառայութիւնները, իսկապէս թուրք իշխանաւորներ դուք շատ ապերախտ ու ատելի հոգեբանութիւն ունէք: Յիշում էք, որքան անմեղ, շինարար, գործունեաց, արուեստագէտ եւ ձեր վերելքին ու բարգաւաճման համար ծառայութիւններ մատուցած հայերի գլուխներ էք ջախջախել, մէկ ու կէս միլիոնից աւելի հայեր կոտորել եւ նրանց երկիրն ու ունեցուածքը սեփականացրել, եթէ հայերը ձեր նկատմամբ այսպիսի անմարդկային, վայրենի արարքներ ցուցաբերէին, հարց եմ տալիս ձեզ-դուք ինչ կ'ամէիք նրանց, մտածէք, տեսնեմ, ի՞նչ կ'անէիք, անպայման... իսկապէս դուք ցեղասպան էք, դուք ուրացող եւ սարսափելի հակներ էք, որեւէ ձեռով ձեզ չի կարելի վստահել, միթէ այն որ մարդասէր, խղճամիտ, ոչ կրօնամուլ, ոչ շովենիստ ղեկավարներ կառավարեն թուրք ժողովուրդներին եւ այլ կրօնի երկրների հետ բարի դրացիական՝ հաւասարը հաւասարի հետ յարաբերութիւններ ունենալ: Կարելի՞ է այդպիսի ազնուութիւն եւ մարդասիրութիւն սպասել թուրք իշխանաւորներից...:

Ատրբէյճանցի ոսոխը այս անգամ եւս ուսու իշխանաւորների (ուսական պահակագործի) օժանդակութեամբ հազարաւոր տարիների անցեալ ունեցող բնիկ ժողովրդին սպառնալիքներով, վերից ու վարից հրթիրակոծելով Արցախի բնակչութեան հարկադրեցին փախուստի դիմել, քանի որ եթէ մնային Նախիջեւանի, Շուշիի, Սումգայիթի եւ Բաքուի պէս կոտորածի պիտի ենթարկուէին, իսկապէս շատ զարմանալի է, որ նրանք ասում են հաւատացեալ իսլամ ենք եւ սիրում ենք մեր կրօնը, պաշտում ենք մեր Ղուրանը, եթէ դուք ճշմարտօրէն հետեւէիք ձեր մարգարէի պատգամներին,

այսպիսի անմարդկային արարքներ, սրտաճմ լիկ ու սարսափելի կոտորածներ չէիք ձեռնարկի, դուք ձեր պաշտած կրօնի սրբութիւններին հակառակ անարդարացի գործողութիւններ էք կատարում, եւ աշխարհում այսպիսի ձեր անմարդկային արարքներով վատահամբաւ անուն էք ձեւաւորել:

Խելքի եկէք, խիղճ, գութ ունեցէք ձեր հարեւանների նկատմամբ: Արցախ կամ Լեռնային Ղարաբաղ իր շրջաններով շուրջ 12,000 քմ հազարաւոր տարիներ հայեր են ապրել, գոյութիւն ունեցող կոթողները, պատմական փաստացի գրքերն

են վկայում բնիկ հայերի գոյութիւնը, նրանք խաղաղ ապրում էին նախքան ձեր յայտնուելը հարաւային կովկասում: Նախկինում Ատրբէյճան գոյութիւն չի ունեցել, գիտե՞ք Ստալինը այդ տարածքը ճանաչեց որպէս ատրբէյջան եւ իրենց օգնութեամբ Ղարաբաղն ու Նախիջեւանը որպէս ինքնավար մարզեր (այդ լիբբը ապագա հաշիւներից մղուելով ձեզ նուիրեց ձեզ իր հլու հպատակը դարձնելու համար) ճանաչեց ատրբէյջանի տարածքում լինելու համար: Ռուս իշխանաւորների եւ ձեր «եղբայր» էրդողանի շնորհիւ այսօրուայ դիրքն էք ձեւակերպել:

Ռուսներին շողքորտելով, խափելով եւ համոզելով հայերին Արցախից սարսափահար հեռացրեցիք եւ անամթաբար զօրահան-

դէս էք կատարում եւ պարծենում էք, որ ձերն է այդ քաղաքը, երբեք այդ տարածքները՝ Արցախը, Նախիջեւանը ձեզ չեն պատկանել: Դուք զօրահանդէս կատարելով կամ ոտք դնելով այդտեղ այդ հողը պղծում էք, քանի որ նահատակ հայերի սուրբ արիւնով է թաթախուած: Ամբողջ Արցախը հայերն են կառուցել, դուք անբան եւ կողոպտիչներ կառուցելու շնորհ էք ունեցել:

Այսպէս չի մնայ, եթէ հայը թողնի, որ այսպէս անամթաբար տիրէք եւ վայելէք, թող հազար անգամ ամօթ իրեն, որ պապենական ծննդավայրը թողնի ձեր պէս պիղծերը վայելեն եւ յոխորտան ու լկտիանան:

Շար.ը էջ 15

ԱՆՎՃԱՐ

ԳԱՂԹԱԿԱՆԱԿԱՆ
ՕՐԻՆԱԿԱՆՆ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒԹԻՒՆԵՐ
 ԱՇԱԿԵՐՏՆԵՐՈՒ, ԿԱՃԱՌԻ
 ԵՒ ԱՆՁՆԱԿԱԶՄԻ ՀԱՄԱՐ
ՔԱԼԻՖՈՐՆԻՈՅ ՀԱՄԱՅՆՔԱՅԻՆ
ՔՈԼԵՃՆԵՐՈՒՆ ՍԷՋ

California Community Colleges
 HIGHER ED. LEGAL SERVICES PROJECT
 FOUNDATION for CALIFORNIA COMMUNITY COLLEGES

ԴԻՐԱԿ ԴԱՍԱԽՈՐԵՑԷՔ ԶԵՐ ԱՌԱՋԻՆ ԺԱՍԱԴՐՈՒԹԻՒՆԸ ԱՌՅԱՆՑ՝ ՊԱՏՃԷՆԱԳՐԵԼՈՎ (SCANNING) ԱՅՍ ԾԱԾԿԱԳԻՐԸ ԶԵՐ ՀԵՌԱՋԱՅՆԻ ՏԵՍԱԽՑԻԿԻ «ԷՓ»ՈՎ ԿԱՍ ԵՐԹԱԼՈՎ՝

FINDYOURALLY.COM

«Ինթերը» Հաւասար Խաղցաւ «Եուվենթուսի» Հետ

Իտալիոյի առաջնութեան 13-րդ հանգրուանին թուրինի «Եուվենթուսը» ընդունեց գաւաթակիր եւ սուփերգաւթակիր Միլանի «Ինթերին» ու խաղը աւարտեցաւ հաւասարութեամբ՝ 1:1:

27-րդ վաշտկեանին հանդիպման արդիւնքը բացաւ «Եուվենթուսի» սերպ յարձակող Տուշան Վլահովիչը: Պատասխան կողմ 6 վաշտկեան ետք նշանակեց «Ինթերի» արժանթինցի յարձակող Լաուտարո Մարթինեսը:

Հայաստանի հաւաքականի նախկին աւագ, կիսապաշտպան Հենրիխ Միխիթարեանն «Ինթերի» մեկնարկային կազմին մէջ էր եւ խաղցաւ ամբողջ հանդիպումին:

«Ինթեր» 32 կէտով կը գլխաւորէ մրցաշարային աղիւսակը, «Եուվենթուսը» երկրորդն է՝ 30 կէտով:

Ռոտտիկոյի Տուպը Եւ Պելինգեմի Կոլը Յաղթանակ Ապահովեցին «Ռեալին»

Սպանիոյ առաջնութեան 14-րդ հանգրուանին Մատրիտի «Ռեալը» հիւրընկալեց «Քատիսին»: Իտալացի Քառլո Անչետտիի գլխաւորած խումբը յաղթեց 3:0 արդիւնքով:

Երկու կողմի եւ մէկ կողային փոխանցման հեղինակ դարձաւ պրագիցի յարձակող Ռոտտիկոն: Աչքի ինկաւ նաեւ անգլիացի կիսապաշտպան Ջուստ Բեյլինգեմը:

«Ռեալը» 35 կէտով կը գլխաւորէ մրցաշարային աղիւսակը եւ 1 կէտ առաջ է երկրորդ տեղը գտնուող «Ժիրոնայէն», որ մէկ հանդիպում քիչ կատարած է:

«Պարսելոնան» Մրցակիցի Ինքնակոլի Շնորհիւ Խուսափեցաւ Պարտութենէն

Սպանիոյի առաջնութեան 14-րդ հանգրուանին ախոյեան «Պարսելոնան» հիւրընկալեց «Ռաջո Վալիեկանտիլին»: Խաղը աւարտեցաւ հաւասար՝ 1:1:

39-րդ վաշտկեանին խաղի հաշիւը բացաւ դաշտի տէրերու սպանացի կիսապաշտպան Ունայ Լոպեսը: Սպանացի Չաւիի գլխաւորած խումբը պարտութենէն խուսափեցաւ «Ռաջո Վալիեկանտիլի» ֆրանսացի պաշտպան Ֆլորիան Լեֆոնի կոլի շնորհիւ:

«Պարսելոնան» 31 կէտով երրորդն է:

Իտալիան 47 Տարուան Մէջ Առաջին Անգամ Նուաճեց Տելիսի Գաւաթը

Թենիսի տղոց Իտալիոյ հաւաքականը 47 տարուան մէջ առաջին անգամ ըլլալով նուաճեց Տելիսի գաւաթը:

Եզրափակիչին իտալացիները 2:0 արդիւնքով պարտութեան մատնեցին Աւստրալիոյ խումբին եւ երկրորդ անգամ նուաճեցին այս տիտղոսը:

«Արսենալ» Յաղթեց Եւ Բարձրացաւ Առաջին Տեղ

Անգլիոյի Փրեմիեր Լիգայի առաջնութեան 13-րդ հանգրուանին փոխախոյեան «Արսենալը» մրցակիցի խաղադաշտին վրայ հանդիպեցաւ «Պրենթֆորտի» հետ: «Արսենալ» յաղթեց 1:0 արդիւնքով:

Միակ կողմ 88-րդ վաշտկեանին նշանակեց գերմանացի կիսապաշտպան Կայ Հաւերցը:

«Արսենալ» 30 կէտով գլխաւորեց մրցաշարային աղիւսակը եւ 1 կէտ առաջ է երկրորդ տեղ նահանջած ախոյեան «Մանչեսթր Սիթիէն»:

«Մանչեսթր Սիթին» Ու «Լիվերպուլը» Խաղցան Ոչ Ոքի

Անգլիոյի Փրեմիեր Լիգայի առաջնութեան 13-րդ հանգրուանին ախոյեան «Մանչեսթր Սիթին» ընդունեց «Լիվերպուլին»: Քաթալոնացի Խոսեպ Գուարդիոյի գլխաւորած խումբը բաւարարուեցաւ ոչ ոքի արդիւնքով՝ 1:1:

27-րդ վաշտկեանին հանդիպման հաշիւը բացաւ մանչեսթրերեան խումբի նորվեկիացի յարձակող Էրլինգ Հոլանտը: Գերմանացի Յուրգեն Կլոպի գլխաւորած խումբին պարտութենէն փրկեց 80-րդ վաշտկեանին անգլիացի պաշտպան Տրենտ Ալեքսանդր-Առնոլդի խփած կոլը:

«Մանչեսթր Սիթին» 29 կէտով երկրորդն է, իսկ «Լիվերպուլը» 28 կէտով երրորդն է մրցաշարային աղիւսակին մէջ:

«Մանչեսթր Եունայթըտ» Ուժեղ Էր «Էվերթոն»-էն՝ 3:0

Անգլիոյ առաջնութեան 13-րդ հանգրուանին «Էվերթոնը» Լիվերպուլի մէջ ընդունեց «Մանչեսթր Եունայթըտին» եւ պարտութիւն կրեց 0:3 արդիւնքով:

Հոլանտացի Էրիկ Տեն Հակի գլխաւորած խումբէն աչքի ինկան արժանթինցի յարձակող Ալեխանտրո Գարնաչոն, անգլիացի յարձակող Մարկուս Ռեշֆորտը եւ ֆրանսացի յարձակող Անթոնի Մարսիալը:

«Մանչեսթր Եունայթըտը» 24 կէտով 6-րդն է, «Էվերթոնը» նախավերջինն է՝ 4 կէտ:

ՊՍՃ-ն Ուժեղ Էր «Մոնաքոյէն»՝ 5:2

Ֆրանսայի առաջնութեան 13-րդ հանգրուանին ՊՍՃ-ն ընդունեց «Մոնաքոյին» եւ յաղթեց 5:2 հաշուով:

Սպանացի Լուիս Էնրիկէի գլխաւորած խումբէն աչքի ինկան փորթուկալացի յարձակող Գոնսալու Ռամոսը, ֆրանսացի յարձակողներ Կիլիան Մփապեն, Ուսման Տեմբելէն ու Ռանտալ Կոլո Մուանին եւ փորթուկալացի կիսապաշտպան Վիտինեան:

«Մոնաքոյի» կողմը նշանակեցին ճափոնացի յարձակող Տակումի Մինամինոն եւ ամերիկացի յարձակող Ֆոլարին Պալոկունը:

ՊՍՃ-ն 30 կէտով կը գլխաւորէ մրցաշարային աղիւսակը եւ 4 կէտ առաջ է երկրորդ տեղը գտնուող «Նիսէն», որ մէկ խաղ նուազ կատարած է: «Մոնաքոն» երրորդն է՝ 24 կէտով: